

INVENTARI DE CAMINS MUNICIPALS DE SANT PERE DE RIBES

MEMÒRIA

Agost 2023

**Ajuntament
Sant Pere de Ribes**

EQUIP DE TREBALL

Recerca i SIG: Anna Seuba i Barcons, Ambientòloga
Jordi Roig i Mateu, Enginyer Tècnic Agrícola

Direcció: Xavier Campillo i Besses

Doctor en Geografia (col·legiat núm. 861)

Soci núm. 365 de l'Associació Catalana
de Pèrits Judicials i Forenses

Castell de Sant Ferran, 13
08600 Berga
tel. 938 222 372 - 650 37 23 99
xaviercampillo@camigeneral.cat
www.camigeneral.cat

ÍNDEX DEL DOCUMENT

1. JUSTIFICACIÓ

2. OBJECTE D'ESTUDI I METODOLOGIA

2.1. CRITERIS D'INCLUSIÓ

2.2. CATEGORITZACIÓ FUNCIONAL

2.3. CODIFICACIÓ I VARIABLES DESCRIPTIVES

3. FONTS DOCUMENTALS

4. RESULTATS

4.1. CAMINS VEÏNALS

4.1.1. Xarxa veïnal externa

4.1.2. Xarxa veïnal interna

4.2. CAMINS RURALS

4.3. CAMINS RURALS (RESTA)

4.4. CARRERADES

5. RESUM

ANNEX 1. TAULA DE FONTS (ARXIU MUNICIPAL)

ANNEX 2. TAULA DE FONTS (ALTRES)

ANNEX 3. FITXES DESCRIPTIVES

ANNEX 4. MAPES DE L'INVENTARI

1. JUSTIFICACIÓ

La gestió del viari públic, a fi i efecte de poder exercir les competències municipals, gestionant la vialitat rural a través de l'establiment de polítiques de mobilitat, i de poder complir les obligacions que la llei imposa als Ajuntaments en aquest mateix àmbit, requereix el coneixement de la xarxa pública de camins a través de la realització d'un inventari dels camins municipals d'ús públic.

El municipi de Sant Pere de Ribes té una superfície de 40,71 km². El terme municipal s'estén entre el Montgròs i la mar Mediterrània, ocupant el curs inferior de les rieres de Begues i Jafrà. Els nuclis de població històrics del municipi són Ribes o Sant Pere de Ribes, amb Sota-ribes, Vilanoveta, Puigmoltó, amb el Carç, les Torres i el veïnat de la Coma. Actualment hi ha els nuclis moderns de les Roquetes, els Vinyals, Can Pere de la Plana, Can Lloses-Can Marcer, Mas Alba, Vallpineda i Rocamar. D'altra banda, de Sant Pere de Ribes en direcció al massís del Garraf, el territori és muntanyós i forestal, mentre en direcció a Vilanova es troba una plana agrícola amb poblament dispers en masies.

L'any 2015 l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes inicià els treballs per dotar-se d'un inventari de camins municipals. Aquest esborrany inicial comprenia 75 camins que sumaven un total d'uns 90 km. Nogensmenys, eren diverses les tasques que calia completar a fi i efecte de transformar l'esborrany d'inventari en un veritable registre administratiu dels camins de titularitat municipal per donar compliment al que preveu i estableix la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (art. 222) i el Reglament del Patrimoni dels Ens Locals (art. 100 i ss):

- 1) Elaboració d'una memòria amb la justificació tècnica dels motius d'inclusió de cada camí a l'inventari i amb la identificació de les fonts d'informació o documentals en què es fonamenta l'inventari i detallant la interpretació tècnica de les mateixes fonts.

Aquest és un punt essencial. La jurisprudència ha establert clarament que la inclusió dels camins a l'inventari municipal:

A. Ha d'estar justificada tècnicament i que s'ha de basar sinó en proves, almenys en indicis que acreditin la presumpció de titularitat pública que fonamenta la inclusió dels camins al catàleg o inventari municipal de béns.

B. Ha identificar i/o adjuntar les fonts d'informació que sostenen la inclusió dels camins dins l'inventari.

- 2) La compleció de les fitxes dels camins catalogats, atès que algunes eren incompletes. Calia, a més, que la descripció dels camins catalogats compregués totes les variables identificatives que estableix l'article 108 del RPEL, molt especialment, el títol adquisitiu en virtut del qual s'atribueix a l'entitat municipal el bé immoble o el dret de pas.
- 3) La compleció del treball de camp per completar la informació dels camins sobre el terreny.
- 4) La incorporació dels camins inventariats a una base de dades georeferenciada en format SIG.
- 5) La tramitació administrativa de l'inventari (aprovació inicial pel Ple, exposició pública, resposta a les al·legacions, aprovació definitiva pel Ple).
- 6) La continuïtat al registre administratiu, instant la modificació del cadastre (dotant-lo de coherència amb l'inventari) i inscrivint els camins inventariats al Registre de la Propietat.

Amb aquests antecedents, partint de l'esborrany inicial, s'ha elaborat aquest Inventari municipal de camins de Sant Pere de Ribes en compliment del que disposen la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya i el seu Reglament.

2. OBJECTE D'ESTUDI I METODOLOGIA

L'inventari de camins municipals és un registre administratiu. Des d'una òptica jurídica i legal, la principal virtut de l'inventari de camins, que estableix i regula la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya i el Reglament del Patrimoni dels Ens Locals, és la creació d'una aparença de demanialitat que permet al municipi exercir les facultats que la llei li atorga i les obligacions que aquesta li imposa pel que fa a la defensa del seu patrimoni, i, especialment, en l'àmbit dels camins, la recuperació d'ofici de la possessió indegudament perduda.

L'inventari aquí descrit, és fruit de la revisió i la compleció de l'esborrany d'inventari elaborat l'any 2015, i inclou tots els vials públics en sòl no urbanitzable que s'han pogut documentar d'acord amb les fonts documentals i informatives disponibles (administratives, cartogràfiques, cadastrals, etc.).

Les fonts documentals de l'inventari s'identifiquen a l'apartat 3 del present document.

Específicament l'inventari inclou camins, és a dir aquells vials de titularitat municipal que queden exclosos de l'àmbit d'aplicació de la Llei de carreteres de Catalunya:

Llei de carreteres

D'acord amb l'article 2.2. del Decret Legislatiu 2/2009, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de carreteres, no tenen la condició de carreteres:

- a) Les vies i els accessos als nuclis de població que integren la xarxa viària municipal, sempre que no tinguin la consideració de tram urbà o de travessera.
- b) Les pistes forestals i els camins rurals.
- c) Els camins de servei o d'accés, de titularitat pública o privada, construïts com a elements auxiliars o complementaris de les activitats específiques de les persones titulars.
- d) Les noves vies que siguin executades pels ajuntaments d'acord amb el planejament vigent.

Amb aquests antecedents, el present Inventari de camins municipals de Sant Pere de Ribes té els següents objectius:

- 1) La documentació tècnica dels camins inclosos a l'esborrany d'inventari de 2015, específicament pel que fa als indicis i proves documentals que n'avalen la titularitat pública municipal.
- 2) La resolució de les mancances detectades al pla de camins pel que fa a camins públics no inventariats i a camins amb interrupcions, així com l'eliminació dels vials o trams de vials sense indicis de titularitat pública.
- 3) La conformitat de l'inventari amb les disposicions que conté la Llei Municipal i de Règim Local i el Reglament del Patrimoni dels Ens locals.
- 4) La identificació i la caracterització dels camins històrics que constitueixen el patrimoni vari del municipi de Sant Pere de Ribes en la seva accepció cultural (camins veïnals, camins rurals, carrerades).

L'inventari consta de:

- Memòria
- Taula de fonts administratives (Annex 1)
- Fitxes descriptives (Annex 2)
- Mapa general en format DINA0 i atlas en format DINA3 (Annex 3-4)
- Bases de dades georeferència en format SHP (ArcGIS).

2.1. Criteris d'inclusió

Per a la inclusió dels camins a l'Inventari s'han contemplat cinc criteris principals:

- 1) Naturalesa històrica de l'ús públic¹ que apunta a l'adquisició de la propietat per prescripció immemorial.

A efectes d'anàlisi i categorització funcional, el viari històric s'ha dividit en camins veïnals (d'accés o d'unió dels nuclis històrics del municipi de Sant Pere de Ribes entre si o amb els nuclis situats als municipis veïns) i camins rurals (camins històrics estructurants, d'accés a partides del terme o que enllacen els camins històrics esmentats als apartats precedents).

Aquests es descriuen d'acord amb les fonts documentals existents als apartats 4.1. (camins veïnals) i 4.2. (camins rurals estructurants).

- 2) Carrerades o camins destinats històricament al trànsit ramader (camins ramaders no classificats). Aquests es descriuen a l'apartat 4.3.
- 3) Camins antics o moderns gestionats i mantinguts per l'ajuntament de Sant Pere de Ribes d'acord amb la documentació existent a l'arxiu municipal. Aquests s'inclouen a l'apartat 4.4. en un llistat.
- 4) Camins situats en finques rústiques adquirides per l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes. Aquests s'inclouen a l'apartat 4.5. en un llistat.

¹ En l'àmbit del dret és l'ús que hom fa del bé (en aquest cas els camins) amb el convenciment que s'està exercint un dret inherent a la col·lectivitat. Des d'una perspectiva geogràfica és l'ús que deriva de la funció de la via per satisfer una demanda social de mobilitat de naturalesa col·lectiva. En el costum i en la legislació de camins els camins d'ús públic s'assimilen a vies de comunicació que satisfan funcions generals d'interès social o econòmic:

Costumari Català. Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya (1921): [són camins públics] *els camins rals, els veïnals, els que segueixen el jaç d'un riu o riera, o canal públic, i els que van a una església, cementiri o a una font pública.*

Real Decreto de Caminos Vecinales (1848): *por conducir a un mercado, a una carretera nacional o provincial, a un canal, a la capital del distrito judicial o electoral, o por cualquier otra circunstancia, interesen a varios pueblos a un tiempo y sean de tránsito activo y frecuente.*

Ley de caminos vecinales (1904): *Los que unan carreteras del estado o provinciales con estaciones de Ferrocarriles [...] Los que unan cabezas de partidos judiciales o poblaciones en que haya mercados o fábricas importantes con estaciones de Ferrocarriles [...] Los de interés común a dos o más ayuntamientos o que por alguna circunstancia especial afecten al tránsito general de una región importante.*

Ley de caminos veñales (1911): *Son caminos de servicio público a los efectos de la ley: los que enlacen un pueblo con otro, con una estación de ferrocarril, con un puerto, cala o embarcadero, con un mercado o establecimiento de servicio o utilidad pública o con una carretera construida o camino vecinal en buen estado de conservación por los cuales se pueda ir a cualquiera de esos puntos; los que enlacen dos de estos; los que dentro de un municipio enlacen la cabeza del mismo con los suburbios.*

- 5) Camins de titularitat pública que separen polígons al cadastre històric, atès que la delimitació de polígons es basava en les "Instrucciones para la ejecución del catastro topográfico parcelario", de l'any 1942, que estableixen, específicament, que:

Los límites de estos polígonos serán siempre líneas permanentes no expuestas a variaciones, como ríos, arroyos, caminos vecinales, carreteras, canales, etc. Se prescindirá, por tanto, de arroyos cuyo curso pueda variar, caminos rurales que no estén bien determinados y puedan asimismo cambiar de un año para otro, sendas, caminos de servidumbre que puedan perderse y, en general, de cuanto no presente garantía de inmutabilidad. (Capítol II, 11).

Amb caràcter general no s'han inclòs a l'Inventari:

- 1) Els camins de servei adscrits a infraestructures que no són de titularitat municipal (com ara l'autopista C-32).
- 2) Les vies urbanes, excepte en el cas de vies situades en zones verdes, o bé per mantenir la coherència històrica o funcional de la xarxa inventariada.
- 3) Camins sense indicis d'ús públic o de titularitat pública. La titularitat cadastral pública no s'ha tingut en compte quan conflueixen altres elements de prova que la desacreditaven (com ara una funcionalitat manifesta al servei de l'ús privatiu).

2.2. Categorització funcional

A efectes d'anàlisi de la titularitat, els vials municipals de Sant Pere de Ribes es poden classificar en diverses categories en funció de llur origen i funcionalitat històrica.

L'inventari estableix tres tipologies bàsiques:

Camins veïnals.- Es tracta de camins d'ús públic des de temps immemorial de connexió històrica entre nuclis de població, és a dir els antics camins rals² i els antics camins veïnals³ de naturalesa històrica o immemorial.

² Els camins rals eren els camins públics que posaven en comunicació les poblacions principals: Camí real. Via regia. Via militar. Via lata atque perpetua. Via communis & publica, omniumque trita vestigiis, Gazophylacium Catalano-Latinum, Joan Lacavalleria, 1686; Camí real. Iter expeditum, tutum via expedita militaris, praetoria, Regia, publica, tuta, consularis, Dictionarium seu thesaurus catalano-latinus verborum ab phrasium, Pere Torre, 1670. "fer un nou camí general o real per lo qual se puga anar de la dita vila de Terrassa a les parts dels Prats del Rey, Calaff y altres parts de Sagarra y Urgell, y encara a les parts de Manresa..." A.H. de Terrassa, ca.1600; "Camino real (también "camino principal" y "camino caudal"): Se llama el más ancho, principal, fácil y cursado de los pasajeros, y el más público: y por eso tienen obligación las Justicias de tenerle llano, y compuesto, y en partes empedrado. Llámase real porque es público, o guía a parajes grandes, y se camina por él con más conveniencia." DRAE, 1729; "El camino público y más frecuentado por donde se va a las principales ciudades del reyno. Via publica, via communis." DRAE, 1869; "Camí real: camí que posa en comunicació les poblacions

Camins rurals.- Comprèn dues classes de vies:

- A. Els camins rurals,⁴ històricament de caràcter secundari o complementari, però majoritàriament també de naturalesa immemorial, que accedeixen a les diferents partides del terme i que connecten carreteres i camins veïnals.
- B. Els camins, antics o de construcció moderna, o trams de camins, adquirits per l'Ajuntament per mitjà d'un negoci jurídic documentat (cessió, expropiació, permuta, etc.).

Carrerades o camins ramaders.- Addicionalment, l'Inventari contempla les carrerades o camins ramaders no classificats,⁵ però sí documentats, purament en la seva condició de camins públics d'ús públic des de temps immemorial.

2.3. Codificació i variables descriptives

L'inventari adopta la base digital elaborada per a l'esborrany de l'inventari de camins municipals (2015). Partint de l'esborrany s'ha revisat la codificació i la denominació dels camins o vials inventariats. La

principals..." DCVB.. A partir del segle XIX, amb l'aparició de la legislació de carreteres, el terme caigué en desús en el llenguatge legal i administratiu espanyol. Els camins rals que no esdevingueren carreteres passaren a anomenar-se camins veïnals en el llenguatge legal i administratiu. El terme camí ral sobreviuria en la tradició i en el llenguatge popular, i en aquest àmbit és manté viu encara ara. A efectes d'inventari, des d'una perspectiva funcional, els camins rals s'han considerat camins veïnals.

³ Els camins veïnals eren els camins públics de segon ordre que posaven en comunicació els veïnats i partides d'un municipi. Arran de la promulgació del RD de 7 de abril de 1848 el terme "camí veïnal" s'aplicaria als camins de primera categoria (de 1er o 2on ordre) aptes per al trànsit de carruatges (després d'automòbils) construïts o subvencionats per les diputacions provincials. Per extensió, el terme "camí veïnal" esdevingué sinònim de "camí públic", aplicat tant als nous camins veïnals com als antics camins rals i als camins veïnals de naturalesa històrica: "Los caminos públicos que no están comprendidos en las clases de carreteras nacionales o provinciales se denominarán en los sucesivo caminos vecinales de primero y segundo orden..." RD de 1848.; "Camino vecinal.- El que va de un pueblo a otro, o a cualquier punto del término del mismo pueblo y es costado de fondos municipales." DRAE, 1884; Diccionario IEC: "camí veïnal Camí construït i conservat pel municipi."; DCVB: "Camí veïnal: el camí que va de poble a poble, o del poble al camí real o a la carretera".

⁴ En la literatura administrativa del segle XIX i començaments del XX, els camins rurals eren els camins públics de tercera categoria (per sota dels camins veïnals de 1er i 2on ordre), d'accés a partides rurals, a finques i al poblament disseminat, que no podien acollir-se a les subvencions previstes per la legislació de camins veïnals. Malgrat llur naturalesa pública, el manteniment d'aquests camins corria a càrrec dels interessats: Els camins rurals són camins públics que figuren en la literatura legal i administrativa del segle XIX i primera meitat del XX: Art. 19: "Los Ayuntamientos han de cuidar de la construcción y conservación de los caminos rurales y de travesía en su territorio." Instrucción para el gobierno económico-político de las provincias de 2 de marzo de 1823; Art 72.3: "En cuanto a los caminos rurales los ayuntamientos obligaran a los interesados en los mismos a su reparacion y conservación" Gaceta de madrid nº 277. Ley municipal 04-10-1877.

⁵ Per consegüent, no reconeguts legalment com a vies de titularitat autonòmica per part dels serveis competents de la Generalitat.

denominació dels camins respon generalment a la seva denominació històrica documentada. Els camins prèviament no catalogats, s'han digitalitzat sobre una base ortofotogramètrica a escala 1:2.500 mitjançant un Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) en format SHP (ArcGIS).

Els camps corresponents a les variables identificatives s'han incorporat a la base de dades georeferenciada del mateix SIG.

L'article 108 del Reglament del Patrimoni dels Ens Locals estableix les variables necessàries per a la identificació dels béns inventariats. Les variables rellevants que poden aplicar-se a la identificació de vies de comunicació no urbanes són les següents:

- Nom
- Naturalesa (demanial, dret de pas)
- Límits (d'acord amb el traçat georeferenciat)
- Longitud total
- Amplada
- Títol en virtut del qual s'atribueix a l'entitat el bé immoble

No s'inclou la referència cadastral perquè, un cop aprovat l'inventari, per a la inscripció dels camins de titularitat municipal al Registre de la Propietat, la Gerència Territorial del Cadastre haurà de modificar la representació dels camins al mapa parcel·lari generant una nova codificació.

Definició de les variables usades per identificar els camins inclosos dins l'Inventari:

Codi.- Cada camí inventariat s'identifica per mitjà d'un codi alfanumèric provinent de l'esborrany d'inventari, de l'any 2015.

En els casos en què diversos camins s'han agrupat en un de sol, s'ha mantingut el codi i el nom que identifica millor el camí resultant de l'agrupació (per dominància, identitat o jerarquia).

Els camins no codificats prèviament han obtingut un número d'ordre procedent dels camins finalment no inventariats o bé un número consecutiu a partir del número més alt de la codificació original.

Nom.- Cada camí s'identifica per mitjà d'un nom, bé documentat, bé d'arrel popular, o bé descriptiu de la seva funcionalitat o naturalesa. En el cas de duplictat de noms s'ha aplicat aquell que millor reflecteix la naturalesa pública del camí (especialment en el cas de camins veïnals històrics).

Longitud total.- Longitud total en metres resultant de la suma dels diferents trams que componen la via. En el cas dels camins que travessen la línia del terme municipal, s'ha adoptat la línia del terme oficial que proporciona l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (no sempre coincident amb la del cadastre o el POUM).

Amplada.- Amplada mitjana de la calçada o superfície de rodament a intervals de 0,5 metres (la fitxa recull l'amplada mínima i màxima dels diferents trams que componen la via). Als camins històrics de ferradura no transitables amb vehicles de motor se'ls assigna per defecte una amplada mitjana de 2,0 metres, si bé puntualment poden tenir amplades de plataforma amb valors inferiors o superiors (especialment si estan delimitats per elements constructius com ara murs de pedra en sec).⁶

Tipus de ferm.- Tipus de paviment (reg asfàltic, formigonat, terra). Als camins no rodats (corriols o camins de ferradura) se'ls assigna el tipus de ferm "sender".

Naturalesa del bé.- Els camins públics són drets reals de titularitat municipal: 1. Béns immobles destinats a l'ús públic (béns de domini públic o béns demaniais); 2. Drets legalment constituïts a favor de l'Ajuntament (p.e. servituds de pas constituïdes per mitjà d'un títol vàlid); 3. Béns patrimonials (adscrius a finques de titularitat municipal).

Títol en virtut del qual s'atribueix a l'entitat el bé immoble.- Quan es tracta de camins històrics el títol consignat per defecte és la prescripció immemorial. Quan es tracta de camins adquirits a través d'altres formes admeses en dret, s'informa del document o documents que acrediten l'adquisició del bé (o del dret), si aquests són coneguts, o que n'acrediten la possessió per part de l'Ajuntament.

Notes.- L'apartat de notes recull informació complementària, així com la identificació dels documents d'arxius existents relatius al camí inventariat.

⁶ Costumari Català. Vol. II. Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya, 1921: "*El camí de bast ha d'ésser d'ample que hi passi un animal amb argues carregats amb càrrega que embalumi; o sigui, almenys, de dotze pams (2,336 metres).*" p. 38.

3. FONTS DOCUMENTALS

La major part dels documents analitzats formen part dels fons conservats a l'Arxiu Municipal de Sant Pere de Ribes. També és important el fons documental de l'Instituto Geográfico Nacional.

La recerca ha consistit en el buidatge i l'anàlisi de les diferents fonts d'informació identificades, cartogràfiques, cadastrals, administratives, etc.

Dins les fonts documentals podem distingir fonts primàries, per la seva amplitud i detall, i fonts secundàries que complementen les primeres.

En relació a la xarxa veïnal i rural, pel que fa a les fonts primàries de naturalesa cartogràfica, destaquen, d'una banda, les planimetries o minutes municipals elaborades pel Instituto Geográfico l'any 1914 (Fig. 1), que constitueixen el primer mapa oficial dels termes municipals, a escala 1:25.000 (s'han analitzat les minutes de Sant Pere de Ribes, que inclouen els plànols de detall dels nuclis de Ribes, Puigmoltó, el Carç i les Torres, així com les de tots els municipis limítrofs), i, de l'altra, els plànols a escala 1:2.000 del cadastre històric (sense data, però atribuïble al període 1940-1953), que constitueix un document cartogràfic fiable i exhaustiu, també pel que fa a la identificació toponímica dels camins històrics (Fig. 2). L'arxiu de l'IGN ha proporcionat també les actes d'atermenament del terme municipal efectuades els anys 1889 i 1913.

Un document especialment rellevant és el *Plan de caminos vecinales del término de San Pere de Ribas*, amb data 10 d'agost de 1898 (Fig. 3), que es conserva a l'Arxiu Municipal. Les actes municipals d'aquell anys documenten com l'Ajuntament, el 28 de juliol, va encarregar al perit agrícola Sebastià Puig i Noya que redactés un pla de camins veïnals: "se acordo proceder cuanto antes a la formación de un nuevo plan de los caminos vecinales de este término".

El document constava de memòria i plànol. El plànol és en realitat un croquis geogràfic de la xarxa de camins veïnals i rurals del municipi, camins de carro i senders (cal subratllar que és anterior a l'existència de cartografia topogràfica municipal, que no arribaria fins al 1914). El croquis, tanmateix és molt acurat, i rebé el vist-i-plau absolut de la corporació: "Presentado al exámen del Ayuntamiento el proyecto de plan de caminos vecinales de este termino municipal [...] fue objeto de los plácemes de los Concejales, por la exactitud y riqueza de detalles que contiene, siendo aprobado por unanimidad lo propio que las memorias que lo acompañan". Posteriorment es va publicar al butlletí de la província

l'anunci de l'exposició pública i, no havent-se presentat al·legacions, el pla de camins veïnals es aprovar definitivament el dia 22 d'octubre de 1898.

Quant a la fotogrametria històrica, aquesta arrenca amb els vols americans Sèrie A, de 1946, i Sèrie B, de 1957, i continua amb els vols de la Generalitat de Catalunya des de l'any 1986 fins a l'actualitat. L'aerofotografia ha permès documentar objectivament l'origen i l'evolució de la xarxa viària durant la segona meitat del segle XX i primers anys del segle XXI.

En el cas de Sant Pere de Ribes cal subratllar l'existència d'una rica documentació administrativa relativa a actuacions municipals de manteniment o millora dels camins (inclosa l'adquisició de terrenys amb aquesta finalitat).

La informació de les carrerades o camins ramaders no classificats prové de diverses fonts documentals. D'una banda Joan Rovira Merino i Ferran Miralles Sabadell van publicar el 1999 l'obra *Camins de transhumància al Penedès i al Garraf*, que documenta i descriu diferents camins ramaders de Sant Pere de Ribes. De l'altra, hi ha documentació o referències originals a l'Arxiu Històric de Sitges,⁷ a l'acta d'atermenament de 1889, i a les citades planimetries municipals de 1914.

Els documents que estan a disposició del públic en servidors virtuals s'identifiquen amb el seu URL.

⁷ Concretament la sol·licitud que presenta Francisco Masip i Domingo a l'Ajuntament de Sitges per tal que acrediti l'existència d'una "cañada pública" divisòria entre els termes municipals de Sitges i Sant Pere de Ribes i resposta de l'Ajuntament, 1872. Arxiu Històric de Sitges.

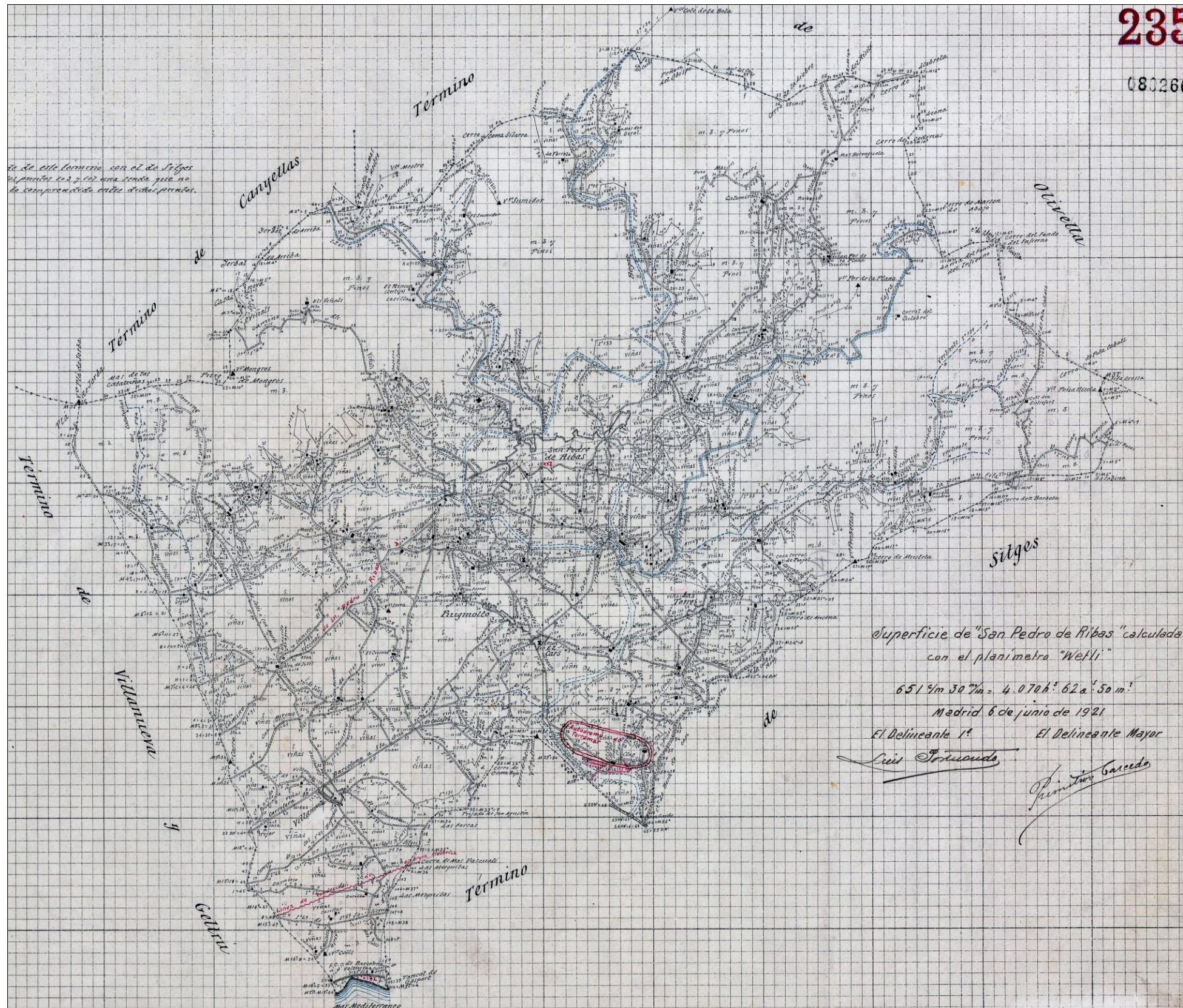

Fig. 1. Planimetria municipal de Sant Pere de Ribes (IGN, 1914).

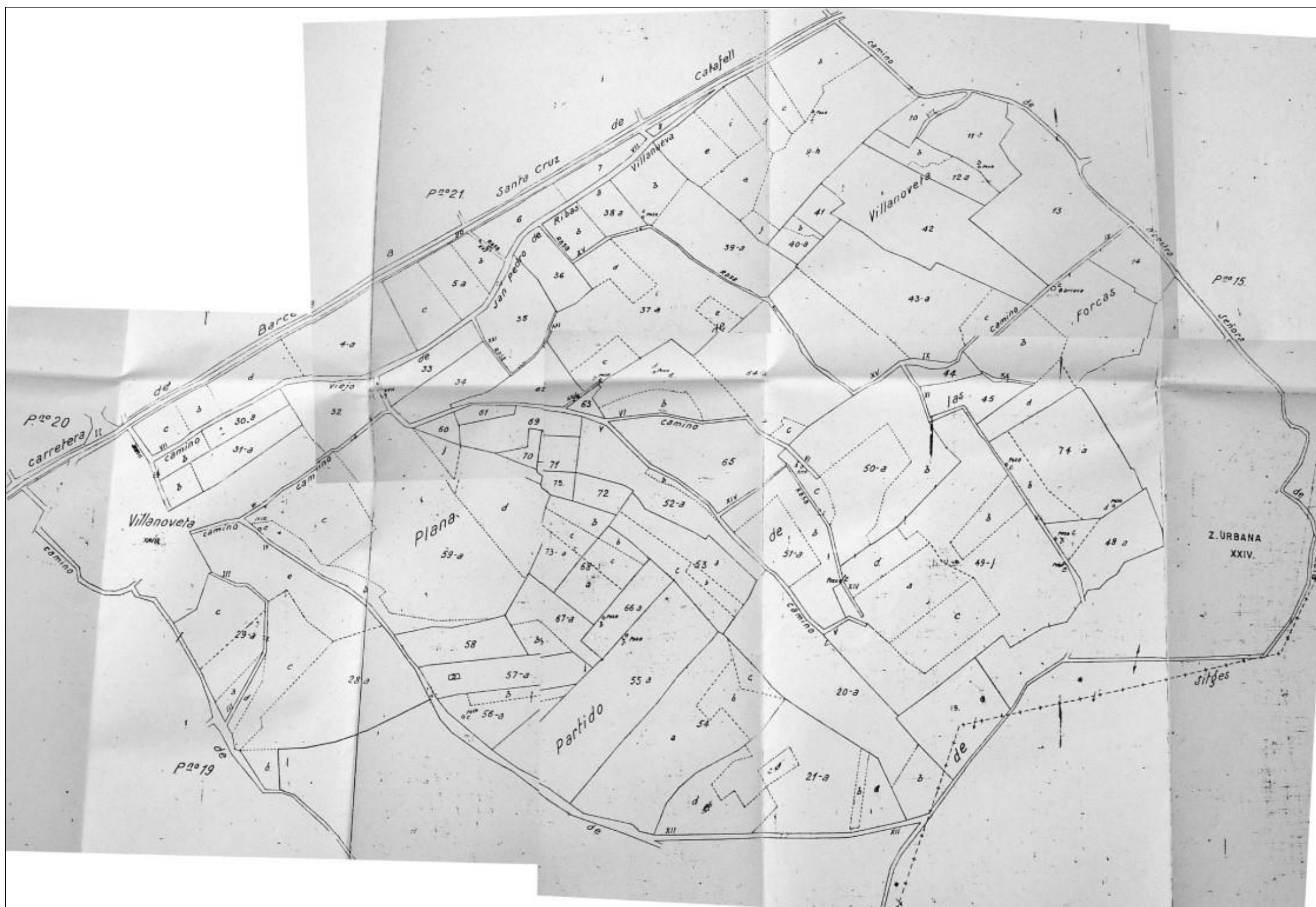

Fig. 2. Full del cadastre històric

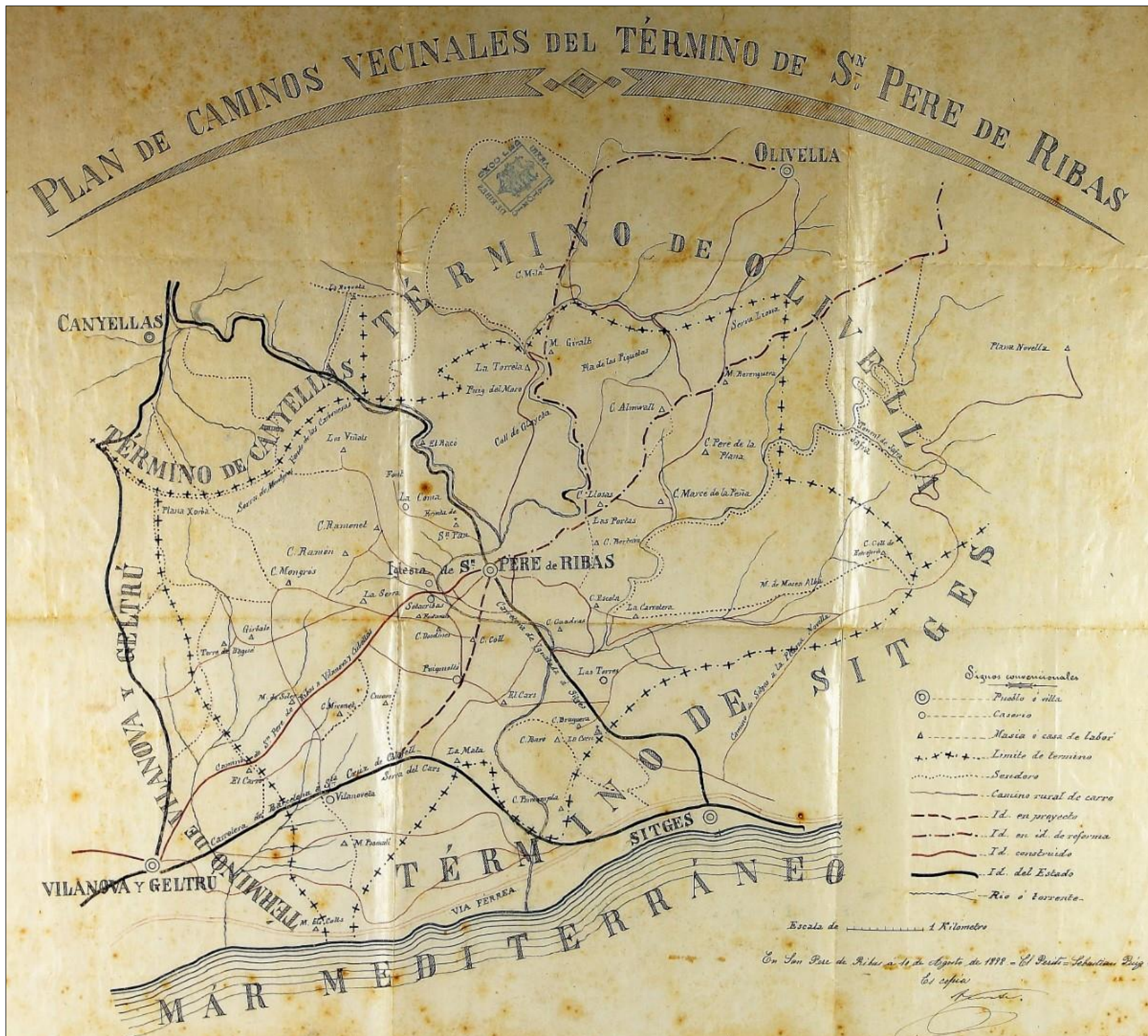

Fig. 3. Pla de camins veïnals (1898).

Llistat de fonts documentals

Cartogràfiques

1. Ytinerario de la Carretera de Barcelona á Calafell / ejecutado por el Comandante Capitán de E.M. D. Pablo Sirera y Pomares y el Teniente del mismo Cuerpo D. Rafael Vivanco y Acosta 1880
https://bibliotecavirtual.defensa.gob.es/BVMDefensa/es/catalogo_imagenes/grupo.do?posicion=4&path=66913
2. Provincia de Barcelona. Término municipal de San Pedro de Ribas. Escala 1:25.000. Dirección General del Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1914. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional (www.ign.es).
3. Provincia de Barcelona. Término municipal de Cañellas. Escala 1:25.000. Dirección General del Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1914. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional (www.ign.es).
4. Provincia de Barcelona. Término municipal de Olivella. Escala 1:25.000. Dirección General del Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1915. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional (www.ign.es).
5. Provincia de Barcelona. Término municipal de Sitges. Escala 1:25.000. Dirección General del Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1914. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional (www.ign.es).
6. Provincia de Barcelona. Término municipal de Villanueva y Geltrú. Escala 1:25.000. Dirección General del Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1914. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional (www.ign.es).
7. Andreu Malgà. Terme y Parròquia de Sant Pere de Ribas, 1916. Parròquia de Sant Pere.
8. VISSIR. Visor del Mapa Topogràfic de Catalunya (Sèries 5.000, 25.000, 50.000). Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (<http://www.icc.cat/vissir/>).

Fotogramètriques

9. VISSIR. Ortofotomapa de Catalunya 1946-2019. Escala 1:2.500. Edició vigent. Institut Cartogràfic de Catalunya (www.icc.cat).

Cadastrals

10. Cadastre d'implantació de Sant Pere de Ribes. Escala 1:2.000. 1948-1958. Ajuntament de Sant Pere de Ribes.
11. Mapa parcel·lari cadastral vigent. Oficina Virtual del Cadastre (www.meh.es)

Administratives

12. Petició arranjar camí de la Riera del Cards. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: AC 03171. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
13. Itinerario de caminos vecinales, 1862. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: AC 03023. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
14. Itinerario de caminos vecinales, 1864. Codi de sèrie: ASPR.01.07.03; Signatura: AC 05894. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
15. Resposta de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes a la instància presentada per Esteve Masip i Domingo relativa a la carrerada del Mar a Begues, 1872. Codi de sèrie: ASPR.01.07.03; Signatura: AC 03166. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
16. Instància que presenta Francisco Masip y Domingo a l'Ajuntament de Sitges per tal que acrediti l'existència d'una "cañada pública" divisòria entre els termes municipals de Sitges i Sant Pere de Ribes i resposta de l'Ajuntament, 1872. Arxiu Històric de Sitges.
17. Sol·licitud de construcció d'embornals a la carrerada de las Forcas i a la carrerada de la Mata, 1879. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: AC 04919. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
18. *Plan de caminos vecinales del término de San Pere de Ribas*, 1898. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
19. Llibre d'actes de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes. Any 1898. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
20. Distrito municipal de San Pedro de Ribas. Copia de las actas de deslinde y amojonamiento del termino municipal de dicho pueblo practicada en los días 18, 23 y 25 de octubre, 6 y 20 de noviembre de 1889. Instituto Geográfico Nacional. (www.ign.es).

21. Proyecto de rectificación y mejora del camino vecinal de San Pedro de Ribas a Olivella [inclou plànol]. Any 1903. OPP-361. Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona.
22. Replanteo de las obras de rectificación y mejora del camino vecinal de San Pedro de Ribas a Olivella [inclou plànol]. Any 1904. OPP-5572. Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona.
23. Acta de la operación practicada para reconocer la línea del término y señalar los mojones comunes a los términos municipales de San Pedro de Ribas y Sitges. Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1913. (www.ign.es).
24. Acta de la operación practicada para reconocer la línea del término y señalar los mojones comunes a los términos municipales de San Pedro de Ribas y Olivella. Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1913. (www.ign.es).
25. Acta de la operación practicada para reconocer la línea del término y señalar los mojones comunes a los términos municipales de Villanueva y Geltrú y San Pedro de Ribas. Instituto Geográfico y Estadístico. Any 1913. (www.ign.es).
26. Proyecto de enlace entre el camino carrerada del Puig del Montgròs y la carretera de Vilanoveta a San Pedro de Ribas, 1915. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: AC 03141. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
27. Camino vecinal dels Carts. Plano Escala 1:5.000. Any 1917-1937. OPP-5289. Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona.
28. Queixa per l'existència d'un garrofer a l'encreuament del camí del Montgròs i Can Ramón, 1935. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: AC 03132. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
29. Ampliació del camí d'accés al nucli urbà Les Torres, 1959-1961. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 04822. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
30. Proposta de rectificació camí dels Cucons, 1964. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 04823. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
31. Reparació del camí de Mas d'en Bosch, 1970. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 04835. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
32. Construcció d'un mur de contenció de la riera al camí de Cal Escolà/Obres de reconstrucció del camí públic Cal Escolà, 1972. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 04829. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
33. Expedient relatiu al canvi de traçat camí de Can Baró, 1979-1994. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 04576. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
34. Queixes veïnals per un tall al camí de la Torre del Veguer, 1984. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 05315. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
35. Modificació del traçat Camí de Can Climent. Permuta Josefa Torras Jové, 1988-1996. Codi de sèrie: ASPR.02.01.05; Signatura: VP 05721. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
36. Petició arranament camí de Sant Pere de Ribes que porta al camp de tir, 1997. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 05757. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
37. Vial de l'Hospital Residència Sant Camil de connexió entre la carretera de Sant Pere de Ribes a Vilanova (BV-2113) i la carretera de Ribes a Vilanova (BV-2112) i accés al SUP Can Puig, 1998. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: FEV-024. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
38. Vial de l'Hospital Residència Sant Camil de connexió entre la carretera de Sant Pere de Ribes a Vilanova (BV-2113) i la carretera de Ribes a Vilanova (BV-2112) i accés al SUP Can Puig, 2000. Codi de sèrie: ASPR.06.03.08; Signatura: VP 09140. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
39. Proposta de modificació del traçat de l'actual camí de Bonesvalls dins els terrenys de Cal Almirall de la Font, 2000. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 07887. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
40. Pavimentació camins del Garraf. Camí ral de la Serra a Torre del Veguer i camí d'Oleseta, 2001. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 05738. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
41. Desperfectes pluges camí i pont dels Sumidors, 2002. Codi de sèrie: ASPR.13.02.05; Signatura: VP 04351. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
42. Actuació 30/2014: Memòria valorada i l'estudi de seguretat i salut pels treballs de millora de camins del municipi de Ribes, Camí de Puigmoltó i Camí de Can Sidro a Can Barba, 2014. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 08893. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.
43. Reparació del mur del camí de Can Sidro, 2015. Codi de sèrie: ASPR.13.02.04; Signatura: VP 08575. Arxiu municipal de Sant Pere de Ribes.

Altres

44. Rovira Merino, J.; Miralles Sabadell, F. (1999) *Camins de transhumància al Penedès i al Garraf*, Amics dels Camins Ramaders, 1999.

45. Campillo Besses, X. (2008) *Estudi de l'accessibilitat a l'Espai Natural dels Colls i Miralpeix, inclòs l'inventari dels camins existents i l'anàlisi de llur titularitat dominical*. Consorci dels Colls i Miralpeix – Costa del Garraf.
46. Campillo Besses, X. (2019) *Dictamen pericial del camí de ronda de Vilanova*. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

4. RESULTATS

4.1. CAMINS VEÏNALS

Els camins veïnals corresponen a camins de naturalesa històrica, camins d'ús públic des de temps immemorial, d'accés a nuclis o de connexió entre nuclis de població veïns. Dins d'aquesta categoria es pot distingir entre els camins que accedeixen a nuclis externs al municipi de Sant Pere de Ribes (xarxa veïnal externa), i els que accedeixen als nuclis històrics situats dins del mateix terme municipal (xarxa veïnal interna). Part de la xarxa veïnal externa històrica, no inventariada, correspon a les actuals carreteres de titularitat provincial que travessen el terme municipal.

4.1.1. Xarxa veïnal externa

Camins històrics d'accés a Vilanova i la Geltrú:

1 Camí de Santa Magdalena

El camí de Santa Magdalena correspon al "Cº de Villanueva y Geltrú a la Masía de Solés" que figura a les actes d'atermenament del terme municipal de Sant Pere de Ribes amb el de Vilanova i la Geltrú, dels anys 1889 i 1913. Apareix amb la denominació "Carretera de Solés" a la minuta municipal, de l'any 1914. De titularitat cadastral pública, el camí figura com a "Camino de Solers" al cadastre antic. Se l'anomena també camí de Santa Magdalena perquè és també camí romeu d'accés a aquesta ermita situada en el terme municipal de Vilanova i la Geltrú.

3 Camí de la Torre del Veguer

El Camí de la Torre del Veguer és un camí veïnal estructurant que ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. També s'esmenta amb el nom de "Cº de Torre Veguer" a les actes d'atermenament del terme municipal de Sant Pere de Ribes amb el de Vilanova i la Geltrú, dels anys 1889 i 1913. Apareix amb la denominació "Cº de Torre Vegué" a la minuta municipal, de l'any 1914, i com a "Cº de Torre Veguer" al cadastre antic. De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 24/25, 23/26 i 35/36.

4 Camí de Ribes a Vilanova

El Camí de Ribes a Vilanova és un camí veïnal que ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. També s'esmenta amb el nom de "Cº de Can Mironet" a les actes d'atermenament del terme municipal de Sant Pere de Ribes amb el de Vilanova i la Geltrú, dels anys 1889 i 1913. Apareix amb la

denominació ""Cº de Ribas" a la minuta municipal, de l'any 1914, i com a "Cº de Churiguera a Villanueva" al cadastre antic. De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 21/22, 34/35, 33/35 i, parcialment, 35/37.

El mapa que acompanya l'obra "Camins de transhumància al Penedès i al Garraf" (1999), inclou el camí de Ribes a Vilanova com a ramal de la carretera de Carro (58).

78 Camí del Carç a Vilanova

El camí del Carç a Vilanova correspon al camí d'aquest veïnat a Vilanova a través de l'actual carretera BV-2113, que figura al plànol de població de Puimoltó i el Carç de la minuta de 1914 com a "Cº de Villanueva a Puigmoltó".

Camins històrics d'accés a Canyelles:

13 Camí dels Vinyals

El camí dels Vinyals ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Correspon al "Cº dels Viñals" i al "Cº de Can Ramon" que figura a la minuta municipal de 1914. Un cop travessada la línia del terme, el camí arribava a Canyelles pel camí que figura a la minuta del municipi veí amb el nom de "Camino y torrente del Prubi". De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 27/28.

(50) Corriol del Montgròs

És una variant del camí històric del Montgròs (v. 71).

51 Camí de Can Ramonet

És part del camí històric del Montgròs (v. 71).

52 Camí de la Masieta

És part del camí històric del Montgròs (v. 71).

67 Camí de Can Martí a Montgròs

És un ramal del camí històric del Montgròs (v. 71).

71 Camí del Montgròs

El camí del Montgròs és un camí veïnal estructurant que ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Històricament comunicava, d'una banda, el veïnat disseminat existent al voltant del Mas de Montgròs amb Sant Pere de Ribes, i, de l'altra, comunicava el disseminat més ampli format per la Torre del Veguer, Soler, Can Martí, Can Masalleres, Montgròs, Can Ramon, Can Vidal, etc., amb el poble de

Canyelles sense haver de fer la volta per la carretera d'Igualada a Sitges (actual C-15B). El camí figura amb el nom de "Cº de Mongrós" a les minutes municipals de Sant Pere de Ribes i Canyelles, de 1914, i al cadastre antic. El camí històric començava a Sotarribes i comprèn els camins inventariats 52 (Camí de la Masieta), parcialment 51 (Camí de Can Ramonet) i 71 (Camí del Montgròs). Un ramal del mateix camí, que figura a la minuta de 1914 amb la denominació "Cº de Can Martí a Mongrós", correspon al camí 67 de l'inventari (Camí de Can Martí a Montgròs). De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 26/27 i 25/27.

El corriol del Montgròs (50), que ja figura a la minuta municipal de 1914 amb la denominació "Senda a Mongrós" és una variant històrica del mateix camí.

Camins històrics d'accés a Olivella, Olesa i Sitges:

7 Camí d'Olivella per Ca l'Almirall

El Camí d'Olivella per Ca l'Almirall figura al Pla de camins veïnals municipal aprovat l'any 1898. El camí segueix el curs del fondo del Querol. L'existència del camí s'observa al vols americans Sèrie A i Sèrie B, de 1946 i 1957, i subsisteix en l'actualitat tal com recull l'edició vigent de la sèrie 5000 oficial del mapa topogràfic de Catalunya ICGC. El camí està equipat com a sender de perit recorregut -PR- que comunica Ribes amb Olivella.

9 Camí de Mas Alba

El Camí de Mas Alba ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. La primera secció del Camí de Mas Alba (o de Plana Novella) correspon al "Cº de la Carretera" que figura a la minuta municipal de 1914. Es tracta de l'antiga carretera de Vilafranca a Sitges, que el 1899 s'esmenta a l'acta d'atermenament amb Sitges com a "Cº de la carretera de Vilafranca a Sitges". És aquest camí carreter històric el que dona nom a la masia anomenada "la Carretera". La segona secció del camí ("Cº de la Fita" i "Cº de Plana Novella" a la minuta de 1914) correspon al camí que esmenten les actes d'atermenament amb el terme de Sitges dels anys 1889 i 1913, anomenat "Cº de la Fita a Mas Alba". Des de la Fita, el camí continua cap a Plana Novella amb la denominació "Cº vecinal de Sitges a Plana Novella". De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 12/30 i 12/31.

19 Camí de la riera de Jafra

El camí de Jafra transcorria per la llera de la riera del mateix nom. El Camí de la riera de Jafra ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. El camí apareix mencionat a l'acta d'atermenament amb Olivell de 1889 amb la denominació "Riera y cº de Jafra", i a la de 1913 com a "Cº de San Pedro de Ribas a Jafra". El camí de la riera de Jafra correspon al "Cº de Jafra" que recull la minuta municipal

de 1914. Es tracta alhora d'un camí ramader o carrerada junt amb els camins 28, 9 i 59 (els dos darrers parcialment). La major part del camí, fins a la sortida del terme municipal, transcorre actualment a l'interior d'una finca de titularitat municipal.

22 Camí d'Olivella [39 Camí de la Gleieta]

El camí d'Olivella correspon a la part de l'antic camí d'Olivella no absorbida per l'actual carretera BV-2111. El camí figura a la minuta municipal de 1914 i al cadastre antic amb la denominació "Cº viejo de Olivella", també, al cadastre antic, com a "Cº de la Enderecera", atès que en aquest sector el camí vell presentava dos traçats, el camí rodat i la drecera ("Enderecera"), més directa, per als que anaven a peu. Els projectes de la carretera d'Olivella, de 1903 i 1904 inclouen cartografia de detall del traçat original del camí històric.

El camí 39, Camí del Coll de Gleieta, és una variant del camí d'Olivella, més directa (però apta també per a carros), que ja recull el Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. El camí figura als plànols dels projectes de la carretera d'Olivella, de 1903 i 1904.

25 Camí d'Olesa de Bonesvalls

El camí d'Olesa de Bonesvalls ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. El camí s'identifica a les actes d'atermenament amb Olivella de 1889 i 1913 amb les denominacions "Cº de San Pedro de Ribas a Liona y Olivella" i "Cº de San Pedro de Ribas a Olesa". El camí apareix a la minuta municipal de 1914 com a "Cº de Olesa" i al cadastre antic com a "Cº de Olivella". De titularitat cadastral pública, al cadastre el camí separa els polígons 2-4 i 3-4. Bona part del camí és actualment una via urbana, mentre la secció del camí que transcorre en sòl no urbanitzable, fins a la sortida del terme municipal, transcorre actualment a l'interior d'una finca de titularitat municipal.

27 Camí de Sitges a Olivella

El camí de Sitges a Olivella s'identifica a les actes d'atermenament amb Sitges, de l'any 1913, com a correspon al "Cº de Sitges a Olivella" i "Cº de Pota Caball". Es tracta del camí que recull la minuta municipal de 1914 amb les denominacions "Carretera de Sitges a Olivella", "Cº de Sitges a Olivella" i "Cº de Pota Caball", i que el cadastre antic anomena "Cº de Sitges a Olivella". De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa els polígons 7/8 i 8/9. Aquest camí és carrerada junt amb el camí de la Fita (56).

28 Carretera vella de Vilafranca a Sitges

La carretera vella de Vilafranca a Sitges ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. La primera secció de l'antiga carretera correspon actualment al Camí de Mas Alba (9). Es tracta de l'antiga carretera de Vilafranca a Sitges, que el 1899 s'esmenta a l'acta d'atermenament amb Sitges com a "Cº

de la carretera de Vilafranca a Sitges". És aquest camí carreter històric el que dona nom a la masia anomenada "la Carretera". El camí figura a la minuta de 1914 i al cadastre antic com a "Cº de la Carretera". De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa els polígons 7/12 i 10/11.

31 Camí de la Mare de Déu de Gràcia

El camí de la Mare de Déu de Gràcia correspon al camí històric d'accés a aquest santuari situat en el municipi de Sitges, de gran tradició local. El camí ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Correspon al camí anomenat "Cº de Ntra Sra de Gracia" (també "Cº del Cucons") que recull la minuta municipal de 1914, també al parcel·lari històric, novament amb la denominació "Cº de Nuestra Señora de Gracia". De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa els polígons 21/34. El camí de la Mare de Déu de Gràcia coincideix amb la carrerada dita de les Forques fins que se separa d'aquesta sobre el Mas Pasqualí. La carrerada es descriu en un document de 1879, que hi fa referència:

"Que todavía se hallan por construir algunas alcantarillas en la nueva carretera de Villanueva a Sitges en puntos en que la atraviesan caminos de carácter público de este término municipal. Dichas alcantarillas són las siguientes: Una de ellas la hace indispensable el antiguo camino vecinal de Ribas a Villanueva pasando por Puigmoltó, en el punto en que empalma con la carretera en la llamada "Serra del Carts"; y en el propio punto a la parte opuesta de la misma carretera afluye la llamada "Carrerada de las Forcas", que exige otra alcantarilla [...] en el punto en que la atraviesa cerca del manso "La Mata", el camino que conduce a Ribas cruzando la carretera de Sitges a Villafranca cerca del Manso "Macià"; y en el punto mencionado cerca la "Mata" donde atraviesa la nueva carretera de Villanueva a Sitges continuando con el nombre de "Carrerada de la Mata" a encontrar la de las "Forcas" [...] estos caminos [la carrerada de les Forques i la carrerada de la Mata] se hallan ahora interceptados por la cuneta de la carretera [...] dificultando el tránsito por los mismos; y en atención al servicio público municipal que evidentemente todos ellos prestan [...] caminos que se han indicado, de carácter público todos ellos y en lo que se hallan por lo mismo interesados todos los habitantes de este término municipal."

37 Camí de les Coves

El camí de la Coves correspon al "Antiguo cº vecinal de Sitges a Ribas y Villanueva" que esmenta l'acte d'atermenament amb Sitges de l'any 1889. Es tracta d'un camí d'una gran significació històrica que condueix de Sant Pere de Ribes al mar. En efecte, el camí condueix igualment a la platja de les Coves, situada a l'antiga quadra de Miralpeix, la pertinença de la qual va ser objecte d'una llarga disputa entre els municipis de Sitges i Sant Pere de Ribes. Els arguments brandats pels ribetans eren la pertinença de Miralpeix a la parròquia de Sant Pere de Ribes i l'ús de la platja de les Coves com a port mariner de Sant Pere de Ribes.⁸ El camí s'usava igualment per anar als santuaris o ermites de la Mare de Déu de

⁸ Xavier Miret i Mestre, "La quadra de Miralpeix. Notes sobre la formació del terme municipal de Sitges", 1983. Arxiu Històric de Sitges.

Gràcia i de Santa Margarida (avui desapareguda). El camí ja apareix en un document notarial de l'any 1625:

"3-5. Bartomeu Robert, pagès de Sitges que viu a Vilanova i el seu fill Joan venen a Joan Benaprés, mariner de Sitges, una terra que a llevant termena amb Tomàs Companys i Joan Pinyol, mitjançant el camí que va a "les Covas"; a migdia Climent Llopis i Pere Ribera; a ponent Pere Pasqual de Miralpeix (mas Pasqualí), mitjançant la "serra nominata de Nostra Sra. de Gràcia"; a cerç, Ramon Gerona (actual can Girona del Camí) i altra serra (Arxiu Notarial de Vilanova i la Geltrú 40-AHM)."⁹

El camí de les Coves comença a Sant Pere de Ribes, travessa per Puigmoltó i el Carç. Per aquest motiu el camí figura com a "Cº de Puigmoltó", "Cº de Sitges a Puigmoltó" i "Cº empedrado del Carst" a la minuta municipal de 1914 i al cadastre antic. Un cop a Sitges el camí travessa per Can Girona (per aquest motiu apareix a la minuta municipal de Sitges i al cadastre antic com a "Cº de Can Girona"). El camí travessa la via del tren per un pas inferior construït amb aquesta finalitat expressa i mor a la platja de les Coves. En el terme de Sitges el camí ja figura al plànol parcel·lari de Sitges de 1851. Al cadastre antic de Sitges, de 1932, hi consta com a "Cº d'en Girona", la secció superior del camí, i com a "Cº de las Cuevas", la secció inferior. El camí s'identifica en la descripció de la finca registral 809 de Sitges, específicament, amb el nom de "Cº de Ribas a las Covas", i en la de les finques 2723, 2605, 1021 com a "Cº de las Cobas", i en les registrals 7168 i 2564 com a "Cº que conduce a la playa".

68 Carretera vella d'Igualada a Sitges

La carretera vella d'Igualada a Sitges correspon a una secció descatalogada de l'actual carretera B-211. L'antiga carretera s'identifica al cadastre antic com a "Camino de Sitges" i figura al cadastre vigent com a "Camí vell de Sitges".

74 Camí del Fondo de Querol

El camí del fondo de Querol és una variant del camí d'Olivella que arrenca del camí d'Olesa (25). Aquest camí ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Es tracta del "Cº de Olivella" o "Cº de Olivella a San Pedro de Ribas" que recullen les minutes municipals de 1914 (de Sant Pere de Ribes i d'Olivella). El camí figura al cadastre antic com a "Cº de Olivella". La totalitat del camí, fins a la sortida del terme municipal, transcorre actualment a l'interior d'una finca de titularitat municipal.

85 Camí de les Basses

El camí de les Basses correspon al camí que ja figura a les minutes municipals de Sant Pere de Ribes i Sitges, de 1914, amb la denominació "Camino de las Basas", el qual enllaça amb el "Camino y Riera de Vallcarca". Es tracta en definitiva del camí d'accés a la cala i port de Vallcarca, situats al municipi veí de

⁹ Citat per Vicenç Carbonell i Virella, Noms de lloc de Vilanova i la Geltrú, Corpus de Toponímia Penedesenca, vol. 2, Grup d'Estudis Toponímics, 2001. Arxiu Comarcal del Garraf.

Sitges. Un ramal d'aquest condueix igualment al santuari de la Trinitat. De titularitat cadastral pública, al mapa parcel·lari cadastral de Sitges separa els polígons 15/21. La secció inventariada del camí està en terme de Sitges segons el cadastre, però en terme de Sant Pere de Ribes segons la delimitació oficial de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

4.1.2. Xarxa veïnal interna

Camins del veïnat de les Torres:

8 Camí de les Torres

Junt amb la secció inicial del camí de Can Baró (38), es tracta del camí veïnal que condueix de Puigmoltó a les Torres. El camí inventariat correspon al "Cº de Mas den Bosch" i al "Cº a la Carretera [de Sant Pere de Ribes a Sitges]" de la minuta municipal de 1914. De titularitat cadastral pública, el camí consta com a "Cº de la riera de Mas d'en Bosch" i "Camino de las Torres" al cadastre antic. El Camí de les Torres ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898.

16 Camí de les Torres a Mas Alba

El Camí de les Torres a Mas Alba ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. En direcció sud correspon al "Cº de Sitges" que recull la minuta municipal de 1914, i, en direcció nord, correspon al camí de Plana Novella, que figura a la mateixa minuta com a "Cº de las Casetas".

80 Camí de les Torres a Sant Pere de Ribes

El camí de les Torres a Sant Pere de Ribes correspon a l'accés històric al veïnat des de Sant Pere de Ribes, que el plànol de població de les Torres de la minuta municipal de 1914 identifica com a "Cº a San Pedro de Ribas".

81 Camí vell de les Torres a Sant Pere de Ribes

El camí vell de les Torres a Sant Pere de Ribes és una variant del camí anterior, que enllaçava amb el camí de Ca l'Escola (46) per accedir als barris més orientals del nucli històric de Sant Pere de Ribes (el Palou). Es tracta del camí que la minuta municipal de 1914 identifica com a "Senda de las Torres".

Camins de Puigmoltó i el Carç:

42 Camí de Puigmoltó

El Camí de Puigmoltó ja figura amb la indicació "a Puigmoltó" al Ytinerario de la Carretera de Barcelona a Calafell, itinerari militar dibuixat l'any 1880, també al Pla de camins veïnals municipal aprovat l'any

1898, com a "camino de carro en proyecto". Es tracta del camí de Puigmoltó venint de Vilanova i Vilanoveta que figura a la minuta municipal de 1914 com a "Cº de Puigmoltó" i "Salida [del poble]".

54 Camí del Carç

El camí del Carç (anomenat també camí de la Riera) ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Es tracta del camí veïnal que la minuta municipal de 1914 anomena "Cº de El Cars" i "Cº de San Pedro de Ribas", i que el cadastre antic recull amb la denominació "Cº del Carst/Cº del Cars". De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa els polígons 13/32. El camí de la Riera [El Carç] (79) és una variant del mateix camí que documenta el plànol de població de Puigmoltó-El Carç que acompanya la minuta municipal de 1914.

64 Camí vell de Puigmoltó

El camí vell de Puigmoltó ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Anomenat "Cº del Clot" i "Cº de Villanueva" a la minuta municipal de 1914, forma part de l'eix històric que comunicava el veïnat disseminat del Montgròs amb Puigmoltó i les Torres. El camí conduïa igualment de Puigmoltó a Vilanova a través del camí de Ribes a Vilanova (4). De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa, parcialment, els polígons 33 i 34.

79 Camí de la Riera [El Carç]

És una variant del camí del Carç (v. 54).

82 Camí de Puigmoltó per Can Coll

El camí de Puigmoltó per Can Coll correspon a l'accés històric de Puigmoltó des dels barris centrals del nucli històric de Sant Pere de Ribes. Aquest camí ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Identificat com a "Salida [de Puigmoltó]" al plànol de població de Puigmoltó de la minuta municipal de 1914, el camí correspon al "Cº de San Pedro de Ribas a Puigmoltó por Can Coll" i al "Cº Nuevo de Puigmoltó" que recull el cadastre antic.

Camins de Vilanoveta:

24 Camí de Can Mironet o de Vilanoveta

El Camí de Can Mironet és un dels camins històrics de Sant Pere de Ribes a Vilanoveta (també ho és el camí 4 – Camí de Ribes a Vilanova). El Camí ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. El camí inventariat correspon al "Cº de Villanoveta" que figura a la minuta municipal de 1914 (anomenat igualment "Cº a Solés" i "Cº de Can Mironet"). De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa, parcialment, els polígons 20-21 i 22-35.

63 Camí del Portal d'en Rafeques

El camí del portal d'en Rafeques és una variant del Camí de Can Mironet o de Vilanoveta (24) al qual accedeix des de l'actual carretera BV-2112. El camí inventariat correspon al "Cº de Villanovela" que figura a la minuta municipal de 1914.

65 Camí de Vilanoveta

El camí de Vilanoveta correspon al camí històric d'accés a Vilanoveta des del camí de Ribes a Vilanova (4). El camí figura a la minuta municipal de 1914 amb la denominació "Cº de Vilanoveta".

70 Camí de Xoriguera o de Vilanoveta a Ribes

El camí de Xoriguera correspon al "Cº de Ribas" [a Vilanoveta] que recull la minuta municipal de 1914. El camí comunicava Sant Pere de Ribes amb Vilanoveta a través del camí de Ribes a Vilanova (4).

Camí del veïnat de la Coma:

12 Camí de Sant Pau

La Coma figura com a veïnat a la minuta municipal de 1914. El camí del veïnat és el mateix camí de l'ermita de Sant Pau (originària del s. XV), de manera que és tracta igualment d'un camí Romeu, d'on s'infereix igualment la seva destinació a l'ús públic. El camí ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. El camí figura com a "Cº de San Pablo" a la minuta municipal de 1914 i al cadastre antic. De titularitat cadastral pública, al cadastre antic el camí separa els polígons 28 i 29. El camí de Can Miret de les Parellades (57) és una variant del camí de Sant Pau. La major part d'aquests camins (12 i 57) transcorren actualment a l'interior d'una finca de titularitat municipal.

(57) camí de Can Miret de les Parellades

És una variant del camí de Sant Pau (v. 12).

4.2. CAMINS RURALS

Aquesta categoria comprèn els camins rurals històrics, d'accés a partides del terme o que enllacen els camins històrics descrits a l'apartat precedent que, en la majoria de casos, ja figuraven al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898 (addicionalment el camí 2 – Camí de Can Bertran – es també carrerada, en bona part, tal com es documenta a l'apartat 4.4.). També sovint, constitueixen límit de polígon cadastral atenent a les “Instrucciones para la ejecución del catastro topográfico parcelario”, de l'any 1942, que estableixen que els límits dels polígons havien d'adoptar sempre “líneas permanentes no expuestas a variaciones” com ara “caminos vecinales” i evitar en general “cuanto no presente garantía de inmutabilidad”.

Cal aclarir al respecte que el terme “camí veïnal” té en el llenguatge legal, administratiu, registral, etc. Dues accepcions: 1. La primera fa referència als camins considerats veïnals en aplicació de la legislació de camins veïnals del segle XIX i principis del XX (RD de 1848, lleis de *caminos vecinales* de 1904 i 1911), construïts o millorats amb fons de les diputacions provincials; 2. La segona fa referència amb caràcter genèric als camins de titularitat pública municipal (ja siguin veïnals o rurals) a partir d'una interpretació extensiva de l'article 1 del RD de 1848 que estableix que “Los caminos públicos que no están comprendidos en las clases de carreteras nacionales o provinciales se denominarán en los sucesivos caminos vecinales de primero y segundo orden...”, i així ho recullen els diccionaris.¹⁰ És dins d'aquesta segona accepció que cal incloure els camins rurals descrits en aquest apartat, també en consonància amb el Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898, que ja incloïa “caminos rurales de carro” i també “senderos” (senders o camins de ferradura).

Taula 1. Camins rurals

	Pla de camins veïnals 1898	Titularitat cadastral	Límit de polígon	Doc. arxiu
2 Camí de Can Bertran		pública	6-30 7-30 7-12	
14 Camí de la Font de Ca l'Almirall	X			
34 Camí de Can Sidro	X	pública	29-36	
38 Camí de Can Baró	X	pública	13-14	
40 Camí de la Font d'en Sidro	X			
43 Camí del Rec de Solers	X	pública		
45 Camí de la Serra a Solers	X	pública	23-24 25-26 25-27 26-36 25-35	AC 03141
46 Camí de Ca l'Escolà	X	pública	30-31	VP 04829
48 Camí vell de Solers	X	pública		
51 Camí de Can Ramonet	X	pública	26-36	
77 Camí vell de Mas Alba	X	pública	07-09	

¹⁰ Diccionari IEC: “camí veïnal Camí construït i conservat pel municipi.”; DCVB: “Camí veïnal: el camí que va de poble a poble, o del poble al camí real o a la carretera”; “Camino vecinal.- El que va de un pueblo a otro, o a cualquier punto del término del mismo pueblo y es costado de fondos municipales.” DRAE, 1884.

4.3. CAMINS RURALS (RESTA)

En aquest apartat es llisten la resta de camins rurals amb indicis o proves de titularitat pública d'acord amb el mapa parcel·lari vigent i/o amb la documentació d'arxiu aplegada a la taula 1 (apartat 3), la referència de la qual apareix a les fitxes descriptives de cada camí (ANNEX 2).

També s'inclouen dins d'aquesta categoria camins d'ús públic i camins de reposició amb manteniment municipal, carrils-bici de construcció recent i els situats en finques de titularitat municipal no descrits als apartats anteriors.

Taula 2. Camins rurals (resta)

	Titularitat cadastral	Finca pública	Doc. arxiu
5 Camí nou de la Mata			
6 Camí de Mas Ferrer	pública		
10 Camí de la Muntanyeta	pública (parcialment)		
11 Camí del Corral d'en Capdet	pública		
15 Camí de Can Coll	pública (parcialment)		VP 05721
17 Camí del Puig Carbonell		X	
18 Camí dels Cucons	pública		
20 Camí del Turó d'en Galús		X	
21 Camí de Can Pere de la Plana		X	
23 Camí de Can Ramon als Vinyals	pública		
26 Camí de Can Marcer de la Penya a Can Pere de la Plana		X	
29 Camí de Can Bruguera	pública		
30 Camí de Ronda		ZMT	
32 Camí dels Sumidors	pública		VP 04351
33 Camí dels Vinyals als Girabals		X	

35 Camí del Corral del Carç a Can Ferret	pública		
36 Camí de Can Jove	pública		
41 Camí nou del Carç	pública		
44 Camí de la Serra	pública		AC 03141
47 Camí de la Planta de Compostatge	pública		
49 Camí de la Font Codina			
53 Camí de Ribes a Rocamar	pública		
55 Camí de la Penya Marcer		X	
59 Camí del mas de la Carretera a Can Lloses	pública (parcialment)		
61 Camí de reposició de la C-32	pública		
62 Camí de la Torre del Veguer a Solers	pública		
69 Camí de Mas Perers			
72 Camí de Can Jove als Camils			
73 Camí de Can Pere de la Plana a Mas Berenguera		X	
75 Camí de la Serra a Can Martí	pública		
76 Camí de l'Autòdrom			
83 Camí de la Riera	pública		
84 Vial d'accés a l'Hospital Residència Sant Camil	pública		FEV-024 VP 09140
86 Pista del Montgròs	pública		
87 Camí dels Colls		X	
88 Camí de connexió entre les urbanitzacions Can Lloses i Can Pere de la Plana			
89 Camí de Can Baqueta a Can Jove	pública (sòl urbà)		
90 Carril-bici de Ribes a les Roquetes	pública	X	Itinerari de vianants i carril bici de Ribes a les Roquetes , 1ª Fase
91 Carril-bici de Ribes a Can Lloses	pública (sòl urbà)	X	Projecte de compensació UA-21 Carretera d'Olivella

4.4. CARRERADES

No hi ha al municipi de Sant Pere de Ribes camins ramaders classificats d'acord amb el que disposa la *Ley 3/1995, de 23 de marzo, de Vías Pecuarias*.

Això no obstant, atès que al municipi de Sant Pere de Ribes existeixen carrerades o camins ramaders ben documentats (7,52 km), aquests s'han incorporat a l'inventari de camins municipals en la seva condició de camins públics d'ús públic des de temps immemorial, amb independència que un ulterior acte de classificació n'estableixi l'ur titularitat autonòmica pel que fa a la utilitat ramadera.

Alhora, cal subratllar que bona part de les carrerades històriques són alhora camins veïnals o rurals, o transcorren pel domini públic hidràulic.

La informació i el traçat d'aquests camins s'ha extret de diverses fonts documentals (cartografia històrica, documentació administrativa d'arxiu, bibliografia especialitzada, etc.).

S'han inventariat set carrerades o camins ramaders:

19 Camí de la riera de Jafra

La carrerada de la riera de Jafra coincideix amb el camí de Jafra que transcorre per la llera de la riera del mateix nom. L'itinerari ramader comprèn igualment la Carretera vella de Vilafranca a Sitges (28), una secció del camí de Mas Alba (9), i la primera secció del Camí del mas de la Carretera a Can Llores (59). La carrerada de la riera de Jafra està inclosa dins del camí ramader D2, anomenat "Carrerada de Jafre" (de Sitges i Sant Pere de Ribes a Begues), a l'obra "Camins de transhumància al Penedès i al Garraf" (1999):

"A l'altra banda [de l'autopista A16], trobem ja el camí pel mig d'uns plans, davall suaument a trobar la riera de Jafre, la qual segueix, amunt. A partir de la urbanització, que passa per sota, la carrerada coincideix amb el sender de gran recorregut GR-92 i és fàcil de seguir. A grans trets, la carrerada segueix la riera de Jafre fins a dalt de tot pel camí que va serpentejant a banda i banda de la riera. Quan el GR-92 tomba a la dreta i s'enfila cap a la Plana Novella, la carrerada segueix riera amunt fins al Corral Nou. A partir d'aquí, el camí segueix l'itinerari que els mapes del Instituto Geográfico y Catastral marquen com "Carrerada de Jacas". S'enfila per l'esquerra del tram superior de la riera cap a dalt del turó on antigament hi havia les cases de Jacas i davalla recte a travessar el torrent de l'Artiga. Sempre pel vessant sud de la serra dels Vaquers, va guanyant alçada en direcció a la Penya Blanca. No hi arriba: tomba a mà dreta i va a trobar el collet pel qual s'enfila dalt el Serrat Blanc. Pel llom del serrat – no per la pista que a mà dreta baixa cap a Can Rigol – davalla cap a Begues." (p. 148).

25 Camí d'Olesa de Bonesvalls

El camí d'Olesa de Bonesvalls és també carrerada. L'itinerari ramader comprèn igualment una secció del camí Camí de Can Bertran (2) i la tercera secció del camí Camí del mas de la Carretera a Can Llores (59), que l'enllacen amb la carrerada de Jafre (19). Es tracta del camí ramader D1, anomenat "Carrerada del camí vell d'Olesa" (de Sant Pere de Ribes a Olesa de Bonesvalls), que apareix descrit a l'obra "Camins de transhumància al Penedès i al Garraf" (1999):

"Aquesta carrerada segueix íntegrament el camí vell o veïnal que unia Ribes i Olesa de Bonesvalls. Comença a la sortida del poble de Sant Pere de Ribes, en el trencall que surt a mà dreta de la carretera BV-2111 que va a Olivella i que s'enfila pel vial principal i central de la urbanització de can Llores en direcció ca l'Almirall. El camí, encimentat al principi, esdevé a l'alçada de ca l'Almirall una pista amplíssima per l'esquerra de la qual encara s'endevina, una mica enfonsat i per dins el bosc, el camí vell. La pista plana per l'esquerra de can Berenguera i, sempre pel llom ample, va guanyant lentament alçada en direcció al puig d'en Borregaire que passa, després d'abandonar la pista ampla, per la seva esquerra. A partir d'aquí la carrerada segueix el sender de gran recorregut GR-5 senyalitzat amb marques blanques i vermelles. Sense massa desnivell, el camí arriba a can Grau on pren la pista que, per l'esquerra del puig de la Mola, va a trobar el fondo de l'Astor i arriba al pla de l'Hospital d'Olesa."

56 Carrerada de la Fita

La carrerada de la Fita correspon parcialment (fins al tall de l'autopista) al camí ramader D2, anomenat "Carrerada de Jafre" (de Sitges i Sant Pere de Ribes a Begues), descrit a l'obra "Camins de transhumància al Penedès i al Garraf" (1999):

"Aquesta carrerada arrenca al costat de Sitges, just al costat de l'antic circuit automobilístic de Terramar, prop de la desembocadura de la riera de Ribes. Per la partió del terme entre Sitges i Sant Pere de Ribes, va pujant suaument fins a les urbanitzacions de Santa Bàrbara i Vallpineda que han desdibuixat completament el camí." (p. 148).

Anomenat a la minuta de 1914 "Cº de Bosch de Can Bruguera" i "Cº del Corral den Roig" (topònim que apunta l'ús ramader del camí), apareix com a "carrelada" [sic] ja dins del terme municipal de Sitges ("Cº de las Cuevas" la secció final que condueix a la platja). El camí ramader apareix com a "Cº de la Carrerada" a l'antic mapa cadastral de Sitges (1932). L'existència i el traçat del camí s'observen encara als vols americans, Sèrie A i Sèrie B, de 1946 i 1957.

Aquest camí és esmentat com a termenal de finques als amillaments de Sitges com a "Carrerada" [51/521; 164/317] (1912); ídem [228/623] (1942).

A l'Arxiu Històric de Sitges es conserva una instància presentada pel Sr. Francesc Masip i Domingo el 1872, on s'afirma que la carrerada fou atermenada i afitada l'any 1859 per una comissió mixta dels municipis de Sitges i Sant Pere de Ribes:

“que para el paso de ganados por la cañada (carrerada) pública que existe entre el linde que divide el término de esta villa con el de la villa de S Pedro de Ribas, la cual partiendo de la orilla de la mar llega hasta la Fita, y fue amojonada en 1859 por orden del Exº Sr Gobernador Civil de la provincia por una comisión de este ayuntamiento en unión de otra del pueblo de Ribas, habiendo empezado la operación por el puesto dicho de San Jusep siguiendo por la caseta d'en Font, por detrás de casa Pere Mestre, Molino de Champaña, Cruz de Ribas, mas d'en Sivi, tierra d'en Coma, Pruellas y hasta llegar a la Fita.”

El mateix any, l'ajuntament contestà la instància confirmant l'existència de la carrerada i la seva continuïtat fins a Begues (per consegüent el camí ramader comprèn igualment el camí de Sitges a Olivella – 27):

“El Magnífico Ayuntamiento Constitucional de esta villa certifica que a la solicitud presentada Francisco Masip y Domingo pidiendo se acredite ser verdad la existencia de la cañada pública divisoria entre los términos de municipales de San Pedro de Ribas y el de esta villa que partiendo de la general de la ribera del mar se dirige por casa Pere Mestres, Molins de Champay, Cruz de Ribas, Provellas, Fita y sigue hasta Begas. Se acordó en sección del trece de Febrero que se espida certificación a la referida solicitud, declarando que la referida cañada pública existe desde tiempo inmemorial siguiendo la divisoria de los precitados términos municipales a cuya servidumbre pública tienen migetas por partes iguales las propiedades de dichos términos lindantes con la susodicha cañada. Y para lo efectos oportunos a petición del interesado libramos la presente.”

58 Carrerada de Carro

La carrerada de Carro ja figura al Pla de camins veïnals municipal de l'any 1898. Es tracta del “Cº del Mas de las Cataluñas” que figura a la minuta municipal de 1914 i al cadastre antic. El camí correspon al camí ramader A4 anomenat “Carrerada de Carro” (de la masia de Carro a la carretera de Canyelles), descrit a l'obra “Camins de transhumància al Penedès i al Garraf” (1999):

“En arribar-hi [a la Torre del Veguer], deixa el camí ral i pren el camí que surt a mà esquerra cap a mas de les Catalunyaes i travessa, pel pont, l'autopista Pau Casals. La carrerada s'enfila pel caire dret del tall de la pedrera fins a trobar un camí antic amb parets de pedra mig enrunades i menjades per la bosquina que segueix, pel cap de la carena, fins arribar al pla de Can Jorba...” (p. 118).

El mapa que acompanya l'obra inclou el camí de Ribes a Vilanova (4) com a ramal de la carretera de Carro.

La carrerada condueix al punt on es troben els termes municipals de Sant Pere de Ribes, Canyelles i Vilanova i la Geltrú, i en aquest punt donava accés als empius de Vilanova i la Geltrú anomenats de la Font del Bonet, tal com consta a l'acta d'atermenament de l'any 1913.

60 Carrerada de la riera de Begues

La carrerada de la riera de Begues correspon al camí ramader A5, anomenat “Carrerada de la riera dels Pelagons” (de Sant Pere de Ribes a coll de Garró), descrit a l'obra “Camins de transhumància al Penedès i al Garraf” (1999):

“Aquesta carrerada no té pèrdua. Comença a Sant Pere de Ribes i segueix sempre la llera de la riera de Begues cap amunt, en direcció a Olivella. Una pista serpenteja a dreta i esquerra de la riera en bona part del recorregut. En alguns trams, la carrerada discorre per la mateixa llera. Una mica abans d'arribar a can Suriol, gran casa ja al terme d'Olivella, el camí ramader deixa la riera de Begues, passa per sota la carretera BV-2111, i puja per la riera que baixa a mà esquerra que és la dels Pelagons. Sempre per la pista que segueix la riera arriba a la casa avui mig enrunada dels Pelagons de Baix. Algun pastor comenta que, en aquest punt, la carrerada deixa la riera i s'enfila pel llom de la costa Rave —que arrenca just al darrere de la casa— per anar a trobar el bosc de la Gavarra i la carrerada que ve d'Olesa en direcció a coll de Garró. D'altres, que segueix el camí de la riera fins a coll de Garró, important cruïlla de carrerades on també hi fan cap la carrerada de la Cerdanya que baixa de les Gunyoles i la que ve de Begues i Olesa. Totes juntes ja en un sol camí, segueixen riera amunt cap a Cantallops.” (p. 119).

66 Carrerada de les Forques

La carrerada de les Forques comença al punt on el camí de la Mare de Déu de Gràcia (31) travessa la carretera de Vilanova a Sitges (actual C-246a). Un ramal del camí ramader era la anomenada “Carrerada de la Mata” (destruïda per les rotondes de l'autovia C-32), que començava al camí de Puigmoltó (actual carretera BV-2113). Un altre ramal del camí ramader (actualment urbanitzat) que començava a Vilanoveta apareix a la minuta municipal de 1914 com a “senda” i “Cº de Punta Grossa” (al plànol de població de Vilanoveta). Consta documentalment com l'any 1879, un cop construïda la carretera de Vilanova a Sitges, els propietaris interessats - Pelegrina Alba de Almirall, Felip Fort, Joan Font i Critòfol Cuadras i Milà, Francesc Roig - sol·licitaren a l'Ajuntament la construcció de sengles embornals al punt on la carrerada de la Forques travessava la nova carretera:

“Que todavía se hallan por construir algunas alcantarillas en la nueva carretera de Villanueva a Sitges en puntos en que la atraviesan caminos de carácter público de este término municipal. Dichas alcantarillas són las siguientes: Una de ellas la hace indispensable el antiguo camino vecinal de Ribas a Villanueva pasando por Puigmoltó, en el punto en que empalma con la carretera en la llamada “Serra del Carts”; y en el propio punto a la parte opuesta de la misma carretera afluye la llamada “Carrerada de las Forcas”, que exige otra alcantarilla [...] en el punto en que la atraviesa cerca del manso “La Mata”, el camino que conduce a Ribas cruzando la carretera de Sitges a Villafranca cerca del Manso “Macià”; y en el punto mencionado cerca la “Mata” donde atraviesa la nueva carretera de Villanueva a Sitges continuando con el nombre de “Carrerada de la Mata” a encontrar la de las “Forcas” [...] estos caminos [la carrerada de les Forques i la carrerada de la Mata] se hallan ahora interceptados por la cuneta de la carretera [...] dificultando el tránsito por los mismos; y en atención al servicio público municipal

que evidentemente todos ellos prestan [...] caminos que se han indicado, de carácter público todos ellos y en lo que se hallan por lo mismo interesados todos los habitantes de este término municipal.”

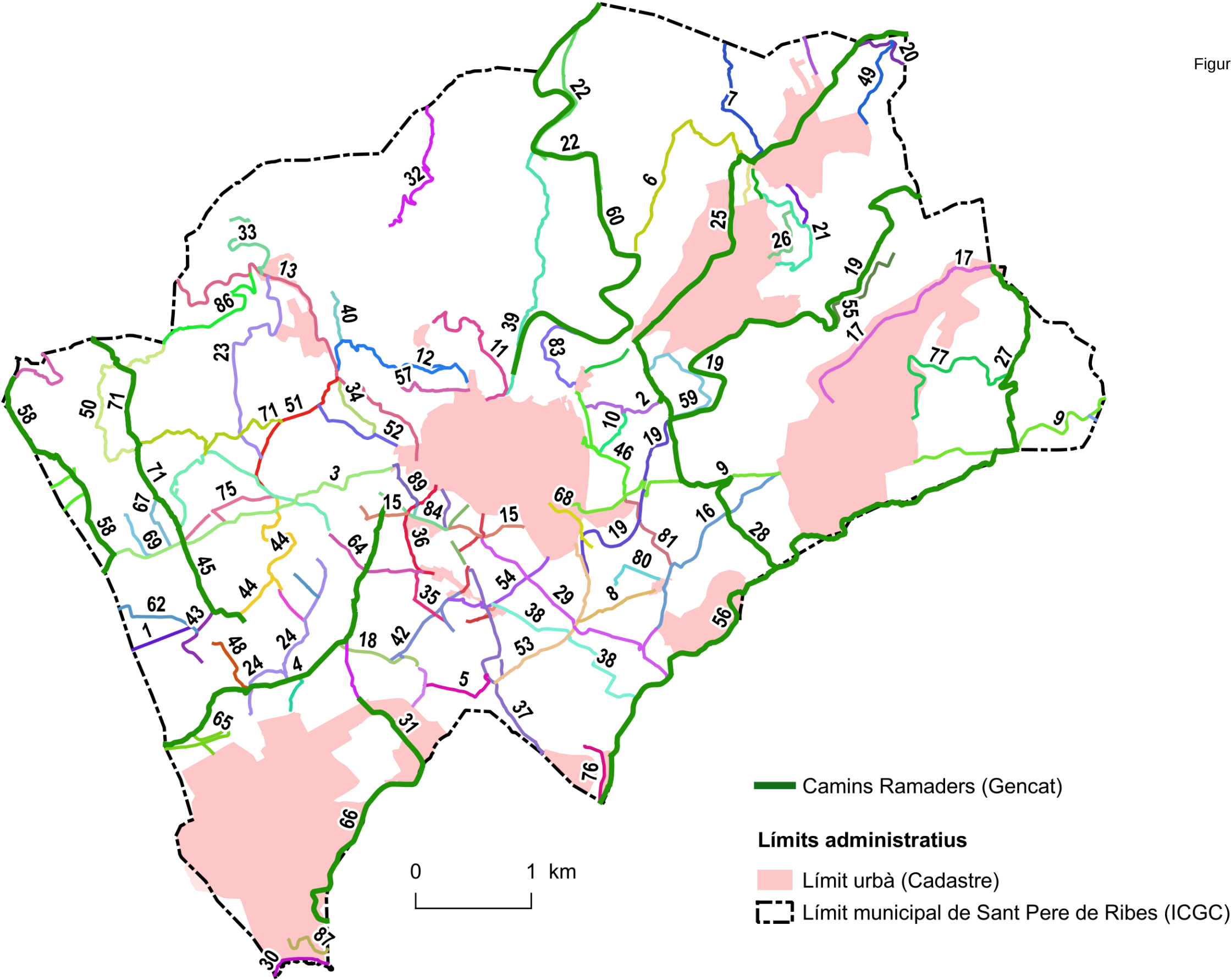
L'acta de partionament i amollonament del terme de Sitges de 1889 situa sobre la línia del termenal el “camino de las Horcas”, i en l'acta 6^a, es refereix al camí com a “senda propia para el paso de ganado” dins la descripció del molló núm. 83. Aquest camí apareix igualment als amillaments de Sitges com a termenal de finques amb el nom de “Cañada” [253/623] (1912), [228/623] (1942). Un cop abandona el terme municipal, la carrerada segueix per la serra de les Mesquites¹¹ o dels Bons Aires en direcció a la Punta Grossa, on es troba el tancat del Gaspar, antic tancat de bestiar oví on acaba la carrerada. L'existència i el traçat original del camí s'observen encara a la fotografia aèria de 1956 (vol americà) i també al vol de l'any 1967.

La figura 4 recull en un mapa general la situació i el recorregut de les carrerades del municipi documentades.

¹¹ mesquita = acumulació de fems.

Figura 4. Carrerades de Sant Pere de Ribes.

5. RESUM

La figura 6 recull en un mapa general els resultats de l'inventari.

L'inventari comprèn 91 camins o vials amb una longitud total de 129,05 km:

001	Camí de Santa Magdalena	019	Camí de la riera de Jafrà	037	Camí de les Coves	055	Camí de la Penya Marcer
002	Camí de Can Bertran	020	Camí del Turó d'en Galús	038	Camí de Can Baró	056	Carrerada de la Fita
003	Camí de la Torre del Veguer	021	Camí de Can Pere de la Plana	039	Camí del Coll de Gleieta	057	Camí de Can Miret de les Parellades
004	Camí de Ribes a Vilanova	022	Camí d'Olivella	040	Camí de la Font d'en Sidro	058	Carrerada de Carro
005	Camí nou de la Mata	023	Camí de Can Ramon als Vinyals	041	Camí nou del Carç	059	Camí del mas de la Carretera a Can Lloses
006	Camí de Mas Ferrer	024	Camí de Can Mironet o de Vilanoveta	042	Camí de Puigmoltó	060	Carrerada de la riera de Begues
007	Camí d'Olivella per Ca l'Almirall	025	Camí d'Olesa de Bonesvalls	043	Camí del Rec de Solers	061	Camí de reposició de la C-32
008	Camí de les Torres	026	Camí de Can Marcer de la Penya a Can Pere de la Plana	044	Camí de la Serra	062	Camí de la Torre del Veguer a Solers
009	Camí de Mas Alba	027	Camí de Sitges a Olivella	045	Camí de la Serra a Solers	063	Camí del Portal d'en Rafeques
010	Camí de la Muntanyeta	028	Carretera vella de Vilafranca a Sitges	046	Camí de Ca l'Escolà	064	Camí vell de Puigmoltó
011	Camí del Corral d'en Capdet	029	Camí de Can Bruguera	047	Camí de la Planta de Compostatge	065	Camí de Vilanoveta
012	Camí de Sant Pau	030	Camí de Ronda	048	Camí vell de Solers	066	Carrerada de les Forques
013	Camí dels Vinyals	031	Camí de la Mare de Déu de Gràcia	049	Camí de la Font Codina	067	Camí de Can Martí a Montgròs
014	Camí de la Font de Ca l'Almirall	032	Camí dels Sumidors	050	Corriol del Montgròs	068	Carretera vella d'Igualada a Sitges
015	Camí de Can Coll	033	Camí dels Vinyals als Girabals	051	Camí de Can Ramonet	069	Camí de Mas Perers
016	Camí de les Torres a Mas Alba	034	Camí de Can Sidro	052	Camí de la Masieta	070	Camí de Xoriguera o de Vilanoveta a Ribes
017	Camí del Puig Carbonell	035	Camí del Corral del Carç a Can Ferret	053	Camí de Ribes a Rocamar	071	Camí del Montgròs
018	Camí dels Cucons	036	Camí de Can Jove	054	Camí del Carç		

072	Camí de Can Jove als Camils	077	Camí vell de Mas Alba	082	Camí de Puigmoltó per Can Coll	087	Camí dels Colls
073	Camí de Can Pere de la Plana a Mas Berenguera	078	Camí del Carç a Vilanova	083	Camí de la Riera	088	Camí de connexió entre les urbanitzacions Can Lloses i Can Pere de la Plana
074	Camí del Fondo de Querol	079	Camí de la Riera [El Carç]	084	Vial d'accés a l'Hospital Residència Sant Camil	089	Camí de Can Baqueta a Can Jove
075	Camí de la Serra a Can Martí	080	Camí de les Torres a Sant Pere de Ribes	085	Camí de les Basses	090	Carril-bici de Ribes a les Roquetes
076	Camí de l'Autòdrom	081	Camí vell de les Torres a Sant Pere de Ribes	086	Pista del Montgròs	091	Carril-bici de Ribes a Can Lloses

Des del punt de vista morfològic (figura 5), les vies asfaltades sumen una longitud de 18,61 km (14% de la xarxa inventariada), les vies formigonades sumen 12,14 km (9%) i les vies de terra 56,95 km (45%), mentre les senderes o camins de ferradura tenen una longitud de 41,35 km (32%).

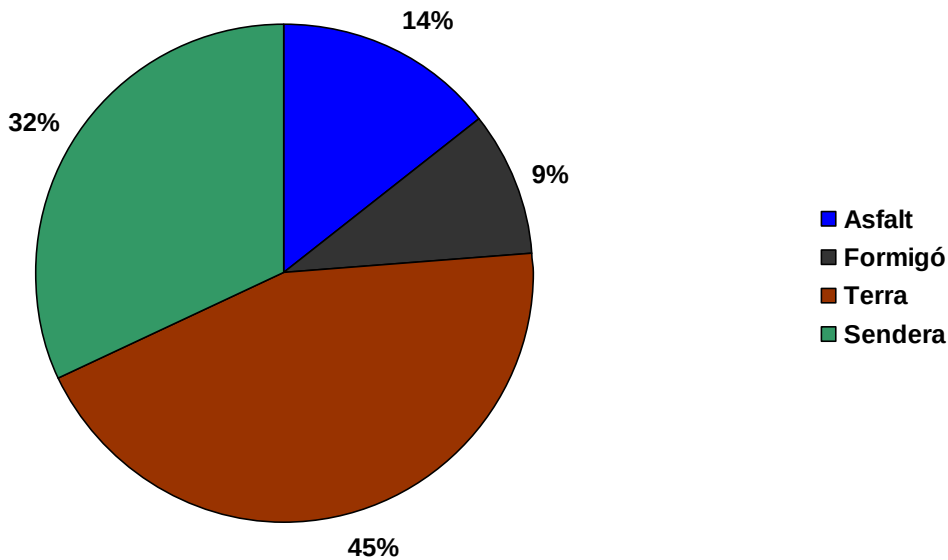

Figura 5. Camins inventariats per tipus de ferm.

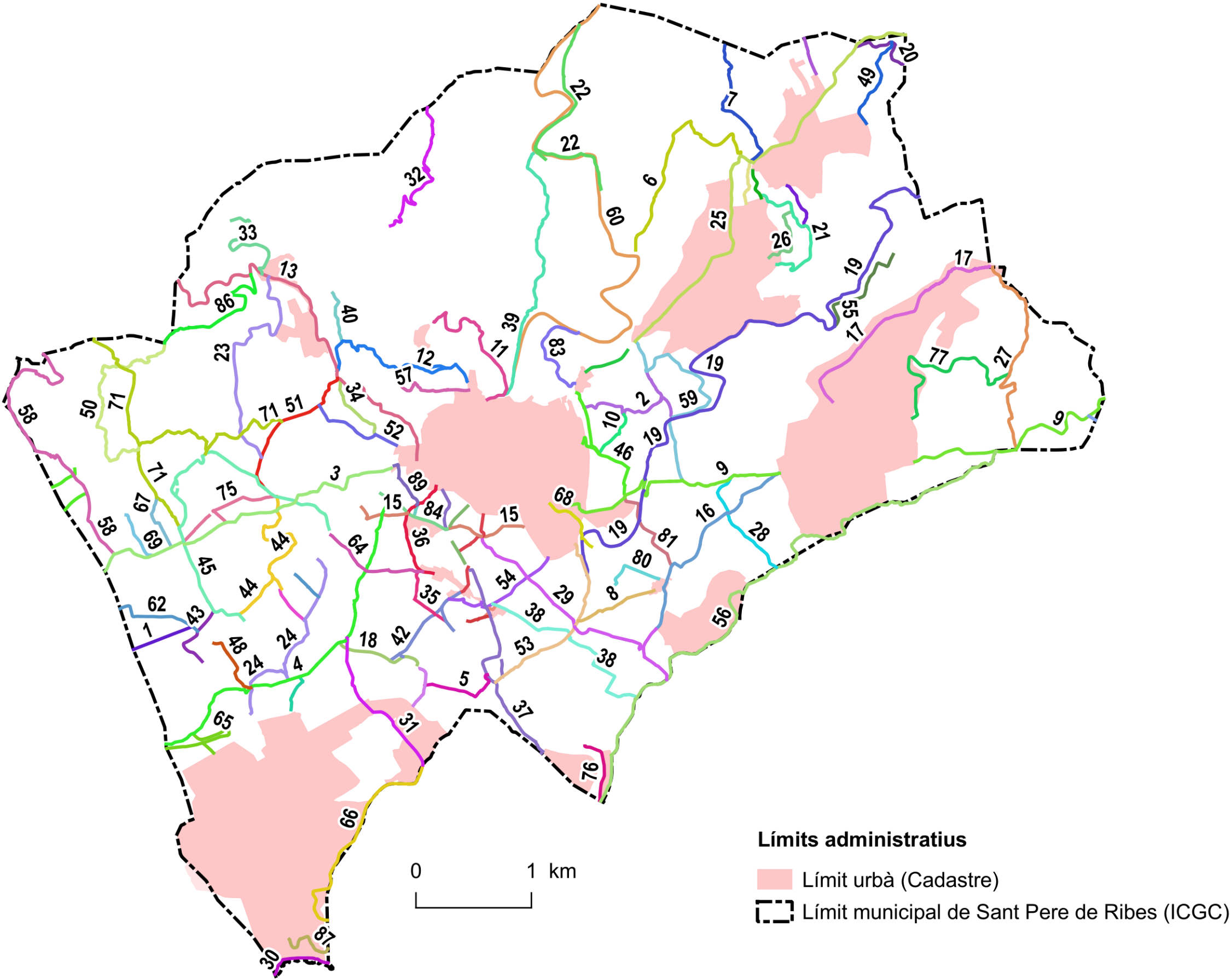

Figura 6. Mapa general de l'inventari.

ANNEX 1. TAULA DE FONTS (ARXIU MUNICIPAL)

CODI CAMÍ	CODI DE SÈRIE	SÈRIE DOCUMENTAL	NUM. EXPEDIENT	DATES	DESCRIPCIÓ	SIGNATURA
03	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1984	Camí Torre del Veguer	VP 05315
03	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		2001	Pavimentació camins del Garraf. Camí ral de la Serra a Torre del Veguer i camí d'Oleseta	VP 05738
08	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1970	Reparació del camí de Mas d'en Bosch	VP 04835
12 42	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		2014	Actuació 30/2014: Memòria valorada i l'estudi de seguretat i salut pels treballs de millora de camins del municipi de Ribes, Camí de Puigmoltó i Camí de Can Sidro a Can Barba	VP 08893
13	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1961	Sol·licitud reparació del camí entre la carretera de Vilanova i la masia els Vinyals	VP 04821
13	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		2015	Reparació del mur del camí de Can Sidro	VP 08575
15	ASPR.02.01.05	Expedients d'alteracions de qualificació jurídica d'un bé	02.01.40	1988-1996	Modificació del traçat Camí de Can Climent. Permuta Josefa Torras Jové	VP 05721
16	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1959-1961	Ampliació del camí d'accés al nucli urbà Les Torres	VP 04822
25	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1849-1862	Itinerari de camins veïnals de 1862	AC 03023
25	ASPR.01.07.03	Correspondència d'entrada		1864	Itinerari camins veïnals	AC 05894
25	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		2000	Proposta de modificació del traçat de l'actual camí de Bonesvalls dins els terrenys de Cal Almirall de la Font	VP 07887
27 43 44 45	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1915	Proyecto de enlace entre el camino carrerada del Puig del Montgròs y la carretera de Vilanoveta a San Pedro de Ribas	AC 03141
27 56	ASPR.01.07.03	Correspondència d'entrada		1868-1877	Cañada del Mar a Begas 1872	AC 03166
31 42 66 85	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1879	Antiguo Cº vecinal de Ribas a Villanueva pasando por Puigmoltó Carrerada de las Forcas/Carrerada de la Mata	AC 04919
31	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1964	Rectificació camí dels Cucons	VP 04823
32	ASPR.13.02.05	Neteja de llera de rius, rieres i torrents	01.02.19	2002	Desperfectes pluges camí i pont dels Sumidors	VP 04351
38	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals	03.02.06	1979-1994	Manteniment de camins del número 31 al número 40	VP 04576

45	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1997	Petició arranament camí de Sant Pere de Ribes que porta al camp de tir	VP 05757
46	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1972	Construcció d'un mur de contenció de la riera al camí de Cal Escolà	VP 04829
46	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1972	Obres de reconstrucció del camí públic Cal Escolà	VP 04829
54 79	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1852	Petició arranament camí Els Cards i altres	AC 03171
71	ASPR.13.02.04	Camins públics i forestals		1935	Queixa per l'existència d'un garrofer a l'encreuament del camí del Montgròs i Can Ramón	AC 03132
84	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		1998- 1998	Vial de l'Hospital Residència Sant Camil de connexió entre la carretera de Sant Pere de Ribes a Vilanova (BV-2113) i la carretera de Ribes a Vilanova (BV-2112) i accés al SUP Can Puig	FEV-024
84	ASPR.06.03.08	Projectes de comunicacions: camins, carreteres, ponts, ports		2000	Vial de l'Hospital Residència Sant Camil de connexió entre la carretera de Sant Pere de Ribes a Vilanova (BV-2113) i la carretera de Ribes a Vilanova (BV-2112) i accés al SUP Can Puig	VP 09140
90				2010- 2011	ITINERARI DE VIANANTS I CARRIL BICI DE RIBES A LES ROQUETES, 1ª FASE. Acord de Junta de Govern Local amb data 16/03/2010 aprovant definitivament el Projecte. Acta de comprovació de replanteig i autorització de l'inici de l'obra 15/07/2010. Acta de recepció de les obres 14/03/2011.	
91				2002	Projecte de compensació UA-21 Carretera d'Olivella, aprovat definitivament per la Comissió de Govern en data 09/12/2002	

Adicionalment, d'acord amb la informació proporcionada pels serveis tècnics municipals, l'ajuntament DE Sant Pere de Ribes, també ha pavimentat o fa el manteniment dels següents camins:

003- Camí de la Torre del Veguer	021- Camí de Can Pere de la Plana	045- Camí de la Serra a Solers	076- Camí de l'Autòdrom
004- Camí de Ribes a Vilanova	023- Camí de Can Ramon als Vinyals	046- Camí de Ca l'Escolà	080- Camí de les Torres a Sant Pere de Ribes
005- Camí nou de la Mata	024- Camí de Can Mironet o de Vilanoveta	047- Camí de la Planta de Compostatge	082- Camí de Puigmoltó per Can Coll
008- Camí de les Torres	025- Camí d'Olesa de Bonesvalls	051- Camí de Can Ramonet	084- Vial d'accés a l'Hospital Residència Sant Camil
009- Camí de Mas Alba	029- Camí de Can Bruguera	052- Camí de la Masieta	086- Pista del Montgròs
011- Camí del Corral d'en Capdet	031- Camí de la Mare de Déu de Gràcia	056- Carrerada de la Fita	087- Camí dels Colls
012- Camí de Sant Pau	032- Camí dels Sumidors	058- Carrerada de Carro	088- Camí de connexió entre les urbanitzacions Can Lloses i Can Pere de la Plana
013- Camí dels Vinyals	033- Camí dels Vinyals als Girabals	066- Carrerada de les Forques	
016- Camí de les Torres a Mas Alba	036- Camí de Can Jove	067- Camí de Can Martí a Montgròs	
018- Camí dels Cucons	037- Camí de les Coves	071- Camí del Montgròs	
019- Camí de la riera de Jafra	042- Camí de Puigmoltó	075- Camí de la Serra a Can Martí	

ANNEX 2. TAULA DE FONTS (ALTRES)

CODI	NOM	PLA DE CAMINS 1898	ACTES D'ATERMENAMENT	PLANIMETRIA 1914	CADASTRE ANTIC	TITULARITAT CADASTRAL (LÍMIT DE POLÍGON)	FINCA PÚBLICA
1	Camí de Santa Magdalena		Cº de Villanueva y Geltrú a la Masía de Solés (1889/1913)	Cº Cra de Solés	Cº de Solers	pública	
2	Camí de Can Bertran			Cº de Casa Beltrán	Cº de Can Bertran a la Carretera Camino	6-30 7-30 7-12	
3	Camí de la Torre del Veguer	sí	Cº de Torre Veguer (1889/1913)	Cº de Torre Vegué	Cº de Torre Veguer	24-25 23-26 35-36	
4	Camí de Ribes a Vilanova	sí	Cº de Can Mironet	Cº de Ribas Cº de Can Mironet Cº de Churiguera (part)	Cº de Can Mironet Cº de Churiguera a Villanueva Cº de los Cucons	21/22 34-35 33-35 35-37	
5	Camí nou de la Mata						
6	Camí de Mas Ferrer	sí		Cº de Mas Ferré	Cº de Mas Ferré Cº de servidumbre Senda de Mas Ferré	pública	
7	Camí d'Olivella per Ca l'Almirall	sí					
8	Camí de les Torres	sí		Cº de Mas den Bosch Cº a la Carretera	Cº de las Torres Cº de la riera de Mas d'en Bosch	pública	
9	Camí de Mas Alba	sí	Cº vecinal de Sitges a Plana Novella (1889/1913) Cº de la Fita a Mas Alba (1889/1913) Cº de la carretera de Vilafranca a Sitges (1889)	Cº de la Carretera Cº de la Fita Cº de Plana Novella Cº de Sitges a Plana Novella	Camino de Can Cuadras Camino de Mas Alba Cº de la Plana Novella	12-30 12-31	
10	Camí de la Muntanyeta				Camino	pública (part)	
11	Camí del Corral d'en Capdet			Cº del Corral de Candet	Cº del Corral de Capdet	pública	
12	Camí de Sant Pau	sí		Cº de San Pablo	Cº de San Pablo	28-29	sí (part)
13	Camí dels Vinyals	sí		Cº dels Viñals/Cº de Can Ramon	Cº dels Vinyals Cº de Can Isidro	27-28	
14	Camí de la Font de Ca l'Almirall	sí		Cº de la Fte de Calomirall	Cº de la Fuente de Calomirall	pública	
15	Camí de Can Coll			Cº de Can Coll	Cº de Can Coll Cº de Can Dosdines	33-37	
16	Camí de les Torres a Mas Alba	sí		Cº del Corral del Roig Cº de las Casetas/Cº de la Caseta Cº Viñas	Cº de las Casetas	11-12	

				Cº de Sitges Cº a la Casa de Fon Cº de Labores			
17	Camí del Puig Carbonell						zona verda
18	Camí dels Cucons					pública	
19	Camí de la riera de Jafra	sí	Riera y cº de Jafra (1889) Cº de San Pedro de Ribas a Jafra (1913)	Cº de Jafra		pública	sí domini públic hidràulic
20	Camí del Turó d'en Galús						sí
21	Camí de Can Pere de la Plana			Cº de Can Per a Calomirall		pública (part)	sí
22	Camí d'Olivella			Cº viejo de Olivella	Cº viejo de Olivella Cº de la Endrecera	pública	
23	Camí de Can Ramon als Vinyals				Cº de servidumbre	pública	
24	Camí de Can Mironet o de Vilanoveta	sí		Cº de Villanovela	Cº a Solés Cº de Can Mironet	20-21 (part) 22-35 (part)	
25	Camí d'Olesa de Bonesvalls	sí	Cº de San Pedro de Ribas a Liona y Olivella Cº de San Pedro de Ribas a Olesa	Cº de Olesa	Cº de Olivella	2-4 3-4	sí
26	Camí de Can Marcer de la Penya a Can Pere de la Plana	sí		Cº de Can Per de la Plana	Cº de Can Pere de la Plana	pública	sí
27	Camí de Sitges a Olivella		Cº de Sitges a Olivella (1913) Cº de Pota Caball (1913)	Carretera de Sitges a Olivella Cº de Sitges a Olivella Cº de Pota Caball	Cº de Sitges a Olivella	7-8 8-9	
28	Carretera vella de Vilafranca a Sitges	sí	Cº de la carretera de Vilafranca a Sitges (1889)	Cº de la Carretera	Cº de la Carretera	7-12 10-11	
29	Camí de Can Bruguera			Cº de Can Bruguera		pública	
30	Camí de Ronda						ZMT
31	Camí de la Mare de Déu de Gràcia	sí		Cº del Cucons/Cº de Ntra Sra de Gracia	Cº de Nuestra Señora de Gracia	21-34	
32	Camí dels Sumidors			Cº de servicio	Cº de servidumbre	pública	
33	Camí dels Vinyals als Girabals					pública (part)	sí (part)
34	Camí de Can Sidro	sí		Cº de Can Ramon	Cº de Can Ramonet	29-36	
35	Camí del Corral del Carç a Can Ferret				Cº del Corral del Cars a Can Ferret	pública	
36	Camí de Can Jove			Cº de Can Ferrel	Cº de Can Fontanals Cº de Can Choba	pública	

37	Camí de les Coves		Antiguo cº vecinal de Sitges a Ribas y Villanueva (1889) Cº de Can Canxampla	Cº del Clot Cº de Puigmoltó Cº de Sitges a Puigmoltó	Camino de Can Girona Cº empedrado del Carst Cº de la Costa Cº de Puigmoltó	pública	
38	Camí de Can Baró	sí		Cº de Casa Varron Cº de las Torres	Cº de Can Bruguera Cº de Can Baró	13-14	
39	Camí del Coll de Gleieta	sí			Camino (parcialment)	pública	
40	Camí de la Font d'en Sidro						
41	Camí nou del Carç					pública	
42	Camí de Puigmoltó			Cº de Puigmoltó Salida [de Puigmoltó]	Cº del Pozo de la Plana	pública	
43	Camí del Rec de Solers	sí			Cº de servidumbre	pública	
44	Camí de la Serra			Cº de la Serra	Cº de Solers a la Serra Cº de la Serra	pública	
45	Camí de la Serra a Solers	sí		Cº de Can Masalleras Cº de Can Vidal	Cº de Solers a Can Martí Cº de Montgrós Cº de Can Parisé Cº de Can Masallera Cº de Can Vidal	23-24 25-26 25-27 26-36 25-35	
46	Camí de Ca l'Escolà	sí		Cº de Viñas Cº de Colascola	Cº de Cal Escolà	30-31 (part)	
47	Camí de la Planta de Compostatge					pública (part)	
48	Camí vell de Solers	sí		Cº de Solés	Cº de Solés	pública	
49	Camí de la Font Codina					pública	sí
50	Corriol del Montgròs			Senda a Mongrós		pública (part)	
51	Camí de Can Ramonet	sí		Cº de Can Parisé Cº de Mongrós parcialment	Cº de Can Parisé Cº de Mongrós	27-36	
52	Camí de la Masieta	sí		Cº de Mongrós	Cº de Mongrós	pública	
53	Camí de Ribes a Rocamar					pública	domini públic hidràulic
54	Camí del Carç	sí		Cº de El Cars Cº de San Pedro de Ribas	Cº del Carst Cº del Cars	13-32	
55	Camí de la Penya Marcer					pública	sí
56	Carrerada de la Fita			Cº de Bosch de Can Bruguera Cº del Corral den Roig	Cº de Bosch de Can Bruguera	límit de terme municipal	
57	Camí de Can Miret de les Parellades			Senda de San Pablo Cº de Can Pucoll		pública	sí (part)

58	Carrerada de Carro	sí	Cº del Mas de las Cataluñas	Cº del Mas de las Cataluñas	Cº del Mas de las Cataluynas Cº de servidumbre	límit de terme municipal	
59	Camí del mas de la Carretera a Can Lloses			Cº de la Carretera Cº de Casa Beltran	Cº de Can Bertran a la carretera Cº particular de Can Bertran	6-30	
60	Carrerada de la riera de Begues						domini públic hidràulic
61	Camí de reposició de la C-32					pública	
62	Camí de la Torre del Veguer a Solers			Cº de la Masia de Solés	Cº de Torre Veguer	pública	
63	Camí del Portal d'en Rafeques			Cº de Villanovela	Camino	pública	
64	Camí vell de Puigmoltó			Cº del Clot Cº de Villanueva	Cº de Can Ferret Cº de la Sierra de Can Ferret	33-34 (part)	
65	Camí de Vilanoveta			Cº de Vilanoveta	Camino (parcialment)	pública	
66	Carrerada de les Forques			Cº de Punta Grossa (des de Vilanoveta)		pública/límit del terme	
67	Camí de Can Martí a Montgròs			Cº de Can Martí a Mongrós	Cº de Can Martí	pública	
68	Carretera vella d'Igualada a Sitges				Camino de Sitges (parcialment)	pública	
69	Camí de Mas Perers					pública	
70	Camí de Xoriguera o de Vilanoveta a Ribes			Cº de Ribas	Cº viejo de Churiguera	pública	
71	Camí del Montgròs	sí		Sense nom Cº de Mongrós Cº de Can Martí a Mongrós	Cº de Montgrós	26-27 25-27	
72	Camí de Can Jove als Camils			Cº de Mas den Coll	Cº de Can Choba	pública	
73	Camí de Can Pere de la Plana a Mas Berenguera	sí		Cº de Can Per de la Plana	Cº de Can Per de la Plana	4-5	sí
74	Camí del Fondo de Querol	sí		Cº de Olivella Cº de Olivella a San Pedro de Ribas	Cº de Olivella	pública	sí
75	Camí de la Serra a Can Martí			Cº de Can Martí	Cº de Can Parisi	pública	
76	Camí de l'Autòdrom				Cº al Autódromo		
77	Camí vell de Mas Alba	sí		Cº de Mas Alba	Cº de Mas Alba	07-09	
78	Camí del Carç a Vilanova			Cº de Villanueva a Puigmoltó		pública	
79	Camí de la Riera [El Carç]			Cº de la Riera			
80	Camí de les Torres a Sant Pere de Ribes			Cº a San Pedro de Ribas			
81	Camí vell de les Torres a Sant Pere de Ribes			Senda de las Torres		pública	

82	Camí de Puigmoltó per Can Coll			Cº de Can Coll Salida [de Puigmoltó]	Cº de San Pedro de Ribas a Puigmoltó por Can Coll Cº Nuevo de Puigmoltó	pública	
83	Camí de la Riera			Cº de la Riera Cº de labores	Camino	pública	
84	Vial d'accés a l'Hospital Residència Sant Camil					pública	
85	Camí de les Basses			Cº de las Basas	Cº de las Basas	pública	
86	Pista del Montgròs					pública	
87	Camí dels Colls						sí
88	Camí de connexió entre les urbanitzacions Can Lloses i Can Pere de la Plana						sí

ANNEX 3. FITXES DESCRIPTIVES